

**“Иссиқлик электр станциялари” акциядорлик жамияти
билан Ўзбекистон энергетика, нефт-газ ва геология
ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши**

ТАРМОҚ (ТАРИФ) КЕЛИШУВИ

(2022-2024 йиллар учун)

Тошкент – 2022

МУНДАРИЖА

I.	<i>Бўлим. Умумий қоидалар</i>	-	3
II.	<i>Бўлим. Тарафларнинг мажбуриятлари</i>	-	3
2.1.	<i>Жамият мажбуриятлари:</i>	-	3
2.1.1.	<i>Ишлаб чиқариш-хўжалик фаолияти</i>	-	3
2.1.2.	<i>Меҳнат шартномаси ва бандликни таъминлаш</i>	-	4
2.1.3.	<i>Иш вақти ва дам олиш вақти</i>	-	8
2.1.4.	<i>Меҳнатга ҳақ тўлаш</i>	-	13
2.1.5.	<i>Меҳнатни муҳофаза қилиш</i>	-	18
2.1.6.	<i>Ижтимоий имтиёзлар ва кафолатлар</i>	-	21
2.1.7.	<i>Ижтимоий шериклик. Касаба уюммаси фаолиятининг кафолатларига риоя этилиши</i>	-	24
2.2.	<i>Касаба уюммаси Республика кенгашининг мажбуриятлари</i>	-	26
III.	<i>Бўлим. Тарафларнинг биргаликдаги мажбуриятлари</i>	-	28
3.11.	<i>Аёллар меҳнатини тартибга солиш. Аёллар ва оилавий вазифаларни бажариш билан машғул шахсларга бериладиган қўшимча имтиёз ва кафолатлар</i>	-	30
3.12.	<i>Бўлим. Ёшлар учун қўшимча имтиёзлар ва кафолатлар</i>	-	31
3.13.	<i>Иш берувчи мажбуриятлари</i>	-	32
3.14.	<i>Касаба уюшма кўмитаси мажбуриятлари</i>	-	33
VI.	<i>Бўлим. Маданий-маърифий, жисмоний тарбия, соғломлаштириш ва спорт ишлари</i>	-	34
4.1.	<i>Иш берувчи</i>	-	34
4.2.	<i>Маданий-маърифий ишларни яхшилаш учун тарафларнинг мажбуриятлари</i>	-	35
V.	<i>Бўлим. Мулкни хусусийлаштириш ва давлат тасарруфидан чиқариш соҳасида</i>	-	36
VI.	<i>Бўлим. Келишувнинг бажарилишини таъмин қилиш ва назорат қилиш тартиби</i>	-	36

**“Иссиқлик электр станциялари” акциядорлик жамияти билан Ўзбекистон
энергетика, нефт-газ ва геология ходимлари касаба уюшмаси Республика
Кенгаши ўртасида 2022-2024 йиллар учун**

ТАРМОҚ ТАРИФ КЕЛИШУВИ

I. Бўлим. Умумий қондалар.

1.1. Мазкур келишув “Иссиқлик электр станциялари” акциядорлик жамияти бошқаруви (кейинги ўринларда – “ИЭС” АЖ деб юритилади) билан Ўзбекистон энергетика, нефт-газ ва геология ходимлари касаба уюшмаси Республика Кенгаши (кейинги ўринларда – “касаба уюшма Республика Кенгаши” деб юритилади) ўртасида жамият олдида турган вазифаларни ҳал қилишда ижтимоий шерикчилик тамойили остида конструктив ҳамкорликни таъминлаш ва бозор муносабатлари шароитида тармоқ ходимларини ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтириш мақсадида тузилган.

1.2. Мазкур келишув меҳнат ва ишлаб чиқариш муносабатларини, меҳнатни муҳофаза қилиш масалаларини тартибга солувчи, ҳамда ходимларни ижтимоий кафолатлар билан таъминловчи тармоқ миқёсидаги меъёрий ҳужжатдир.

1.3. Мазкур келишув асосида мулкчилик шаклидан қатъий назар “ИЭС” АЖ тизимидаги барча корхоналарда иш берувчи билан касаба уюшма органи ўртасида жамоа шартномалари тузилади.

Корхоналар ўз ички имкониятларидан, ишлаб-чиқариш ва хўжалик фаолиятлари натижаларидан келиб чиқиб, мазкур келишувга киритилган у ёки бу кўрсаткичларни камайтирмаган ҳолда жамоа шартномаларига қўшимча тарзда кафолат ва имтиёзлар киритиш ҳуқуқига эга.

II. Бўлим. Тарафларнинг мажбуриятлари

2.1. “ИЭС” АЖ куйидаги мажбуриятларни ўз зиммасига олади:

2.1.1. Ишлаб чиқариш-хўжалик фаолияти.

2.1.1.1. “Янги Ўзбекистонни 2022-2026 йилларда ривожлантириш стратегияси”га мувофиқ ишлаб чиқариш харажатларини камайтириш, маҳсулот таннархини пасайтириш ҳамда “Иссиқлик электр станциялари” АЖ шаънига путур етказиш қалтисликларини олдини олиш буйича чора-тадбирлар амалга оширилишига ҳар томонлама қўмаклашиш мажбуриятини олган ҳолда тарафлар:

- модернизациялаш, техник ва технологик қайта қуроолантириш жараёнларини жадаллаштириш, энергия тежамкорлигини таъминловчи замонавий технологияларни жорий қилиш;

- ишлаб чиқаришда электроэнергия ва материаллар сарфлари ва бошқа харажатларни камайтириш ҳисобига тежамкорликнинг қатъий режимини жорий қилиш, ишлаб-чиқариш харажатлари ва маҳсулот (ишлар, хизматлар) таннархини камайтириш, шу жумладан, технологик жараёнларни такомиллаштириш;

- иш ҳақининг унумдор меҳнатга ундовчи ролини кучайтириш, меҳнатга ҳақ тўлашнинг тариф тизимини такомиллаштириш;

- техник, технологик ва ишлаб чиқариш интизомига қатъий риоя қилинишини таъминлаш.

2.1.1.2. Истикболли (прогноз) кўрсаткичлари асосида маҳсулотлар (ишлар, хизматлар) ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш ва барқарорлаштириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва тармоқни ривожлантириш стратегиясини шакллантириш;

2.1.1.3. Хар бир корхона киркимида асосий ишлаб чиқариш кўрсаткичлари бажарилишини таъминлаш;

2.1.1.4. “ИЭС” АЖ таркибига кирувчи корхоналарда касаба уюшма ташкилотлари билан ҳамкорликда ижтимоий тўловлар ва имтиёзлар учун сарфланадиган харажатларни аниқлаш назорат-режа кўрсаткичларининг шакллантирилишини таъминлаш;

2.1.1.5. Маҳсулот ишлаб чиқаришда табиий ресурслар, материаллар ва энергия солиштирма истеъмолини босқичма-босқич камайтириш, юқори технологияларни тадбиқ этиш орқали электр ва иссиқлик энергияси исрофини камайтириш.

2.1.2. Меҳнат шартномаси ва бандликни таъминлаш.

2.1.2.1. Тузилган меҳнат шартномаларига асосан касблар, малакалари мувофиқ ходимларнинг бандлигини таъминлаш.

2.1.2.2. Ходим ва **Иш берувчи** ўртасидаги меҳнат муносабатлари меҳнат тўғрисидаги қонунлар ва бошқа норматив ҳужжатларига биноан ёзма равишда тузилган меҳнат шартномаси билан тартибга солинади. Ишга қабул қилинган шахслар билан **касаба уюшма қўмитасида** таништирув суҳбати ўтказилади.

2.1.2.3. Меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббуси билан бекор қилинишини фақатгина Касаба уюшма қўмитасининг олдиндан ёзма розилиги олингандагина амалга ошириш (бундан Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексига назарда тутилган ҳоллар мустасно).

Қуйидаги ҳолларда меҳнат шартномасини бекор қилинишида касаба уюшма қўмитасининг розилиги талаб қилинмайди:

корхонани тугатилиши муносабати билан;

корхона раҳбари билан тузилган меҳнат шартномасини Меҳнат кодексини 100-моддасининг иккинчи қисмида назарда тутилган асослардан бирига кўра бекор қилишда;

мулк эгасининг алмашиши сабабли корхона раҳбари, унинг ўринбосарлари, бош бухгалтер билан меҳнат шартномасини бекор қилишда.

Меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилишга розилик сўраб киритилган тақдимнома касаба уюшмаси қўмитасида “Ўзбекистон Касаба уюшмалари Федерацияси Ижроия қўмитасининг 19.03.2021 йилдаги 2-37“с”-сон Қарори билан тасдиқланган “Касаба уюшмаси органларида меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор

қилиш тўғрисидаги тақдимномасини кўриб чиқиш Тартиби” асосида кўриб чиқилади.

2.1.2.4. Иш берувчи ходимларни оммавий равишда ишдан озод этиш эҳтимоли тўғрисида камида икки ой олдин тегишли касаба уюшмаси органи ахборот тақдим этиш, ишдан озод этиш оқибатларини енгиллаштиришга қаратилган маслаҳатли ишларни амалга ошириш мажбуриятларини ўз зиммасига олади. Иш берувчи, шунингдек камида икки ой олдин ҳар бир ходимнинг касби, мутахассислиги, малакаси ва меҳнат ҳақи миқдорини кўрсатган ҳолда, ишдан озод қилиш тўғрисидаги маълумотларни маҳаллий меҳнат органига ҳам маълум қилиш мажбуриятини ўз зиммасига олади.

Корхона ходимларининг рўйхатдаги сонидан 10 фоизининг бир вақтнинг ўзида ишдан озод этилиши ходимларнинг оммавий равишда ишдан озод этилиши деб ҳисобланади.

(Ўзбекистон Республикаси “Аҳоли бандлиги тўғрисида”ги Қонунининг 18-моддасига биноан, ходимларининг умумий сони 100 кишидан ортиқ бўлган ташкилотлардан рўйхатдаги ходимлар ўртача сонининг 10 ва ундан ортиқ фоизи ишдан бўшатилиши ходимларни оммавий равишда ишдан бўшатиш деб ҳисобланади).

2.1.2.5. Технологиядаги, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишдаги ўзгаришлар, ходимлар сони (штати) ёки иш хусусиятининг ўзгаришига олиб келган ишлар ҳажмининг қисқариши муносабати билан меҳнат шартномаси бекор қилинганда:

- ишда қолдириш учун имтиёзли ҳуқуқ малакаси ва меҳнат унумдорлиги юқорироқ бўлган ходимларга берилади. Малакаси ва меҳнат унумдорлиги бир хил бўлган тақдирда Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 103-моддаси талабларига мувофиқ ишда қолиш афзалликларига эга бўлган ходимлар тоифаларини аниқлаш;

- ишлаб чиқариш зарурияти ва аҳамиятини инобатга олган ҳолда вақтинча ва ўриндошлик лавозимида ишлаётганлар сонини чеклаш;

- штатлар қисқартирилганда Меҳнат кодексининг 103-моддасида кўзда тутилган ходимлар тоифаларидан ташқари пенсия ёшига тўлишига 2 йил қолган ходимларга ҳам ишда қолишда афзаллик бериш;

- ишдан бўшатилаётган ходим корхонага зарур бўлган ихтисослик бўйича меҳнат муносабатларини давом эттириш хоҳишини билдирса, унинг қайта ўқитилишини ташкил қилиш.

2.1.2.6. Таркибий бўлинмалар, бўлимлар ва бошқаларни тугатиш ёки таркибий жihatдан қайта ўзгартириш масалалари тўғрисида касаба уюшма қўмиталарини билан камида 2 ой олдин маслаҳат қилинади.

2.1.2.7. Ходимнинг ташаббуси билан уни вақтинча бошқа ишга ўтказиш Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 94-моддаси талабларига риоя қилинган ҳолда жамоа шартномалари орқали белгиланган тартибда амалга оширилиши таъминланади.

2.1.2.8. Ишлаб чиқариш зарурияти ёки бекор туриб қолиши муносабати билан ходимни унинг розилигисиз вақтинча бошқа ишга ўтказиш ва бунда унинг меҳнатига ҳақ тўлаш Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 95-

моддаси талабларига риоя қилинган ҳолда жамоа шартномалари орқали белгиланган тартибда амалга оширилиши таъминланади.

Ишлаб чиқариш зарурияти ёки бекор туриб қолиниши муносабати билан иш берувчининг ташаббуси билан ходим (ўзининг розилигисиз) вақтинча бошқа ишга ўтказилиши мумкин. Ишлаб чиқариш зарурияти деб ҳисобланувчи ҳолатлар жамоа шартномаларида белгилаб қўйилади.

Ишлаб чиқариш, ташкилий техник тусдаги ёки бошқа объектив сабабларга кўра ходим иш билан таъминланмаган ҳолатлар бекор туриб қолиш деб ҳисобланади.

Вақтинча бошқа ишга ўтказишлар муддати ишлаб чиқариш заруриятини келтириб чиқарган омилларни бартараф этиш вақти билан, бекор туриб қолишларда эса – бекор туриб қолинишнинг бутун даври билан белгиланади. Барча ҳолларда иш берувчининг ташаббуси билан ходимни вақтинча бошқа ишга ўтказиш муддатининг чегараси йил давомида **60 кундан** ошмаслиги керак.

Ходим иш берувчининг ташаббуси билан вақтинча бошқа ишга ўтказилган даврда унга бажарилаётган ишга қараб, лекин аввалги ўртача иш ҳақидан кам бўлмаган миқдорда ҳақ тўланади.

2.1.2.9. Ходимларни дам олиш ва байрам кунларида ишга жалб қилиш Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 130–132-моддалари талабларига риоя қилинган ҳолда жамоа шартномалари орқали белгиланган тартибда амалга оширилиши таъминланади.

2.1.2.10. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 5 январдаги “Йирик саноат корхоналари билан касаначиликни ривожлантириш асосидаги ишлаб чиқариш ва хизматлар ўртасида кооперацияни кенгайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–3706-сонли Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 11 январдаги 4-сонли қарори билан тасдиқланган “Касаначилик меҳнати тўғрисидаги Низом”га мувофиқ касаначилик меҳнати жорий қилинган корхоналарда касаначиларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ва меҳнат кафолатларини жамоа шартномалари орқали таъминлаш.

2.1.2.11. Иш берувчи ходимларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакаларини ошириш бўйича йиллик сарф-харажатларни молиялаштириш маблағларини тасдиқлайди.

2.1.2.12. Яширин ишсизлик ҳолатларида (ходимнинг айбисиз бўш туриб қолишлар, қисқартирилган иш режими ва ҳ. к) корхоналар ходимлари учун мазкур келишувда кўзда тутилган ҳуқуқ, имтиёз ва кафолатларни сақлаш.

2.1.2.13. Штатлар қисқартирилиши муносабати билан ишдан бўшатирилган тегишли малакага эга бўлган ходимларга корхонада очиладиган вакант лавозимларни эгаллаш бўйича имтиёзли ҳуқуқ берилади.

2.1.2.14. Олий, ўрта махсус таълим муассасалари битирувчилари, Ўзбекистон Республикаси қуролли кучлари сафида муддатли харбий хизматдан қайтган шахслар ва ижтимоий ҳимояга мухтож аҳоли қатламларининг бошқа тоифаларини ишга жойлаштиришга ҳар томонлама кўмаклашиш.

2.1.2.15. Энергетика касби бўйича мутахассислар тайёрлашни, касб-ҳунар коллежлари битирувчиларини мутахассислиги бўйича ишга

жойлаштирилишини таъминлаш, ёш мутахассисларни ўз иш ўринларида кўнимлилиги учун иш берувчилар масъулиятини ошириш.

2.1.2.16. Тармоқ тизимидаги корхоналарда ходимнинг ишдаги ютуқлари ва мувофакиятлари учун қуйидаги рағбатлантириш чоралари қўлланилади:

- давлат мукофотлари билан тақдирланишга номзодини тавсия этиш;
- Ўзбекистон Республикаси Энергетика вазирлиги фахрий ёрлиги билан тақдирлаш;
- акциядорлик жамияти фахрий ёрлиги билан тақдирлаш;
- ташкилотлар фахрий ёрлиги билан тақдирлаш;
- пул маблағи билан рағбатлантириш;
- қимматбаҳо совға билан тақдирлаш;
- Ўзбекистон Республикасининг санатория ва дам олиш уйларига, тармоқ санаторий-профилакторийларига имтиёзли йўлланмалар тақдим этиш.

2.1.2.17. Корхонада 55 ёшдаги меҳнат фаолиятини давом эттириш истагидаги аёлларни ПҚ-4235 (07.03.2019й.) га мувофиқ “аёлларнинг пенсия ёшига тўлганлиги ёки қонун ҳужжатларига мувофиқ ёшга доир давлат пенсиясини олиш ҳуқуқи вужудга келганлиги сабабли улар билан тузилган номуайян муддатли меҳнат шартномасини 60 ёшга тўлгунга қадар ёки муддатли меҳнат шартномасини муддати тугагунга қадар иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиш тақиқланади.

2.1.2.18. “Карантин даврида коронавирус инфекцияси билан зарарланиб карантинга жойлаштирилган 14 ёшга тўлмаган боланинг ота-онаси (унинг ўрнини босувчи шахслар, васийлар, хомийлар) бўлган ходимлар билан меҳнат шартномаларини иш берувчининг ташаббуси билан бекор қилиш тақиқланади”. (ПФ-5969 19.03.2020й).

2.1.2.19. Халқаро Меҳнат Ташкилотининг Ўзбекистон Республикаси томонидан ратификация қилинган қуйидаги Конвенцияларига оғишмай риоя этилишини таъминлаш:

- «Зўрлаб ишлатиш ёки мажбурий меҳнат тўғрисидаги» 1930 йилги Конвенция (29 – Конвенция). 1997 йил 30 августда ратификация қилинган.

- “Зўрлаб ишлатиш ёки мажбурий меҳнат тўғрисидаги” 1930 йилги Конвенцияга (2014 йилги Баённома). 2019 йил 25 июнда ратификация қилинган.

- «Ҳафта давомидаги иш вақтини қирқ соатгача қисқартириш тўғрисидаги» 1935 йилги Конвенция (47 – Конвенция). 1995 йил 6 майда ратификация қилинган.

- «Йиллик ҳақ тўланадиган таътиллар тўғрисида»ги 1936 йилги Конвенция (52 – Конвенция). 1995 йил 6 майда ратификация қилинган.

- Меҳнат инспекцияси тўғрисида”ги 1947 йилги Конвенция (81-сонли Конвенция). 2019 йил 27 августда ратификация қилинган.

- «Бирлашмалар эркинлиги ва касаба уюшмаларига бирлашиш ҳуқуқи тўғрисида»ги Конвенция (87 – Конвенция); 2016 йил октябр ойида ратификация қилинган.

- «Касаба уюшмаларига бирлашиш ва жамоа музокараларини олиб бориш ҳуқуқи принципларининг қўлланиши тўғрисида»ги 1949 йилги Конвенция(98 – Конвенция). 1997 йил 30 августда ратификация қилинган.

- «Тенг аҳамиятли меҳнат учун эркаклар ва хотин-кизларга тенг ҳақ тўлаш тўғрисида»ги 1951 йилги Конвенция (100 – Конвенция). 1997 йил 30 августда ратификация қилинган.

- «Оналикни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги (1952 йилда қайта кўриб чиқилган) Конвенция (103 – Конвенция). 1995 йил 6 майда ратификация қилинган.

- «Мажбурий меҳнатни тугатиш тўғрисида»ги 1957 йилги Конвенция(105 – Конвенция). 1997 йил 30 августда ратификация қилинган.

- «Меҳнат ва иш турлари соҳасида камситишлар тўғрисида»ги 1958 йилги (111 – Конвенция)*. 1997 йил 30 августда ратификация қилинган.

- «Иш билан таъминлаш соҳасидаги сиёсат тўғрисида»ги 1964 йилги Конвенция (122 – Конвенция). 1995 йил 6 майда ратификация қилинган.

- «Корхонада меҳнаткашлар вакилларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва уларга бериладиган имкониятлар тўғрисида»ги 1971 йилги Конвенция(135 – Конвенция). 1997 йил 30 августда ратификация қилинган.

- «Ишга қабул қилиш учун энг кичик ёш тўғрисида»ги 1973 йилги Конвенция (138 – Конвенция). 2008 йил 4 апрелда ратификация қилинган.

- «Жамоа музокараларига кўмаклашиш тўғрисида»ги 1981 йилги Конвенция (154 – Конвенция). 2008 йил 4 апрелда ратификация қилинган.

- «Болалар меҳнатининг оғир шакллари тақиқлаш ва йўқ қилишга доир шошилинч чоралар тўғрисида»ги 1999 йилги Конвенция (182 – Конвенция). 2008 йил 8 апрелда ратификация қилинган.

- Халқаро Меҳнат Ташкилотининг “Халқаро меҳнат нормалари қўлланишига кўмаклашиш учун уч томонлама маслаҳатлашувлар тўғрисида”ги 1976 йилги Конвенция (144-сонли Конвенция). 2019 йил 4 мартда ратификация қилинган.

- “Қишлоқ хўжалигида меҳнат инспекцияси тўғрисида”ги 1969 йилги Конвенция (129-сонли Конвенция). 2019 йил 27 августда ратификация қилинган.

2.1.2.20. Жамоа шартномаларида ёш мутахассислар малакасини ошириш ва шогирд-кадрлар тайёрлаш масалалари бўйича юқори малака ва тажрибага эга бўлган нафақадаги мутахассислар ўрнатилган тартибда жалб этилиши кўзда тутилиши мумкин.

2.1.2.21. Меҳнат бозорини тартибга солиш соҳасида қонун билан ўрнатилган тартиб устидан назорат самарадорлигини ошириш, шу жумаладан қасаба уюшмалари инспекцияларининг иштирокини кенгайтириш йўли билан.

2.1.2.22. Қасаба уюшмаларининг меҳнат қонунчилиги талаблари бузилган ҳолатлар бўйича киритган тақдимномаларни иш берувчилар, (уларнинг бирлашмалари) кўриб чиқмаганда ёки ундаги талабларни бажаришини асоссиз рад этганда давлат меҳнат инспекциясига берилган қонуний ваколатларни қўллаган ҳолда бажарилишини таъминлашда кўмаклашади

2.1.3. Иш вақти ва дам олиш вақти.

2.1.3.1. Бир ҳафталик иш вақтининг нормал муддати 40 соатдан ортиқ бўлмаслиги керак. Сменада (навбатда) туриб ишлайдиган ходимларнинг иш

вакти, иш вақтини жамлаб ҳисоблаш амалга оширилган ҳолда смена графигига мувофиқ аниқланади ва ҳисобга олинадиган даврдаги иш вақтининг муддати иш соатларининг нормал миқдоридан ошиб кетмаслиги керак.

2.1.3.2. Тармоқ ходимлари учун иш вақти ва дам олиш вақтларининг режими Ўзбекистон Республикасининг меҳнат қонунчилиги ҳужжатларига мувофиқ ички меҳнат тартиб-қоидалари билан белгиланади.

2.1.3.3. Қўйидагилар учун қисқартирилган (бир ҳафтада 36 соатдан ошмайдиган) иш вақти белгиланади:

- 18 ёшга тўлмаган ходимлар учун – 36 соат;

- I ва II гуруҳ ногиронларига – 36 соат;

- нокулай меҳнат шароитларида ишлаётган ходимлар учун (тасдиқланган рўйхат бўйича) – 36 соат;

- уч ёшгача фарзанди бўлган аёллар учун – 35 соат.

Ҳар бир корхонадаги меҳнат шароитлари нокулай бўлган ишлар рўйхати ва улардаги иш вақтининг аниқ муддати Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 15 сентябрдаги 263-сонли қарори билан тасдиқланган «Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги Низом»га мувофиқ иш жойларини аттестациядан ўтказиш натижаларига кўра тегишли жамоа шартномалари орқали белгиланади (МК 116–117-моддалари).

2.1.3.4. Ходимни унинг розилиги билангина ишдан ташқари вақтларда ишга жалб қилиш. Бунда иш сменаси 12 соатдан иборат бўлган ишчиларни, оғир ва зарарли меҳнат шароитларида ишлаётган ходимларни, ҳомиладор аёлларни ва 18 ёшга тўлмаган шахсларни ишдан ташқари вақтда ишга жалб қилмаслик (МК 124-моддаси).

2.1.3.5. Иш вақтидан ташқари ишнинг муддати ҳар бир ходим учун сурункасига икки кун давомида тўрт соатдан (меҳнат шароити оғир ва зарарли ишларда – бир кунда икки соатдан) ва йилига 120 (бир юз йигирма) соатдан ортиқ бўлмаслигини таъминлаш.

2.1.3.6. Иш вақти жамлаб ҳисобга олинадиган иш режимида банд бўлган ходимларга меҳнатга ҳақ тўлашнинг вақтбай шакли бўйича ҳар ойда тўланадиган иш ҳақи миқдори, ҳисобга олинадиган давр якунлари бўйича кейинчалик тўғриланиш шarti билан, тенглаштирилиши кафолатланади. Бунда ҳисобга олинадиган давр мобайнида иш соатларининг норматив миқдоридан ортиқ ишланган вақт учун ходимнинг хоҳишига кўра унга иш вақтидан ташқари вақтда бажарилган ишлар учун тўланадиган миқдорларда ҳақ тўланади ёки дам олиш куни берилади.

2.1.3.7. Ҳомиладор аёлнинг, ўн тўрт ёшга тўлмаган фарзанди (16 ёшга-тўлмаган ногирон фарзанди) бор аёлнинг, шу жумладан ҳомийлигида шундай фарзанди бор аёлнинг ёки оиланинг бетоб аъзосини парвариш қилиш билан банд бўлган ходимнинг илтимосига кўра, тиббий хулосага мувофиқ, уларга тўлиқсиз иш ҳафтаси белгиланади.

Тўлиқсиз иш куни ёки тўлиқсиз иш ҳафтаси учун ходимларга ишлаган ҳақиқий иш вақтларига ҳақ тўланади (МК 119, 229-моддалари).

2.1.3.8. Тезкор хизмат ходимларига сменани қабул қилиб олиш учун иш вақти бошланишидан олдин 20 дақиқалик ҳақ тўланадиган вақт белгиланади.

2.1.3.9. Саноат-ишлаб чиқариш ходимлари учун асосий 15 иш куни ва тармоқ хусусиятини инобатга олган ҳолда қўшимча 6 иш куни – жами 21 иш кунидан иборат, ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган соҳа ходимлари учун асосий 15 иш кунидан иборат (тармоқ тиббиёт ходимларидан ташқари), қўриклаш хизмати оддий ходимлари (харбийлаштирилган қоровуллик) учун 21 календарь куни ва раҳбар ходимлари учун 30 календарь кунидан иборат асосий таътиллер белгиланади.

2.1.3.10. Қуйидаги ходимлар тоифаларига 30 календарь куни ҳисобида узайтирилган асосий таътил бериш:

- ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларга;
- ишлаётган I ва II – гуруҳ ногиронларига.

2.1.3.11. Меҳнат жараёнида соғлигига физикавий, кимёвий, биологик ва ишлаб чиқаришнинг бошқа зарарли омиллари таъсир этадиган ходимларга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 25 сентябрь 263-сонли “Ходимлар меҳнатини муҳофазаси қилиш чора-тадбирларини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги қарорига мувофиқ иш жойларини аттестациядан ўтказиш натижаларига кўра 3 кундан 18 кунгача қўшимча таътиллер бериш.

2.1.3.12. Қуйидаги ҳолларда ходимларга ҳақ тўланадиган қўшимча ишламайдиган кун берилади:

- ходимнинг никоҳ тўйида – 3 кун;
- фарзанди туғилганда (отага) – 2 кун;
- фарзандларининг никоҳ тўйларида – 3 кун;
- яқин қариндоши вафот этганда (ота-онаси, ака-укаси,

опа-синглиси, фарзанди, турмуш ўртоғи ва турмуш ўртоғининг ота-онаси дафн маросимлари – 3 кун.

2.1.3.13. Икки ва ундан ортиқ 12 ёшгача фарзанди бўлган ёки 16 ёшгача ногирон фарзанди бўлган ёки 16 ёшгача ногирон фарзанди бўлган аёлларга 3 иш кунидан иборат бўлган ҳақ тўланувчи қўшимча таътил бериш.

2.1.3.14. Кўп сменали иш режими учун 4 иш кунигача ҳақ тўланадиган қўшимча таътил белгиланади (бунда 2 сменада ишловчиларга ишлаган ҳар икки йил учун бир кундан, лекин 2 кундан ортиқ бўлмаган, 3 сменада ишловчиларга ишлаган ҳар бир йили учун бир кундан, лекин 4 кундан ортиқ бўлмаган қўшимча таътил берилди).

2.1.3.15. Биринчи раҳбарларга ҳақ тўланадиган 3 кун қўшимча таътил бериш.

2.1.3.16. Умумий иш стажига қараб, ҳақ тўланадиган ва жамоа шартномалари орқали аниқланадиган миқдорларда қуйидагича қўшимча таътиллер бериш (иш кунлари ҳисобидан):

- 1 йилдан 3 йилгача - 1 кун
- 3 йилдан 5 йилгача - 2 кун
- 5 йилдан 10 йилгача - 3 кун
- 10 йилдан 15 йилгача - 4 кун
- 15 йилдан 20 йилгача - 5 кун
- 20 йилдан ортиқ - 6 кун

2.1.3.17. Мактабгача ёшдаги фарзандларини биринчи ўқув йилига тайёрлаш учун оналарга (аризага асосан) ўқув йили бошланишидан олдин, бир кун ҳақ тўланадиган қўшимча таътил бериш.

2.1.3.18. Меҳнат шартномаси бекор қилинганда (шу жумладан, унинг муддати тугаши муносабати билан) ходимнинг хоҳишига кўра, йиллик асосий ва қўшимча таътиллари бериб, ундан кейин меҳнат муносабатларини бекор қилиш мумкин. Бу ҳолда таътил тугаган кун меҳнат шартномаси бекор қилинган кун деб ҳисобланади.(МК 152 моддаси).

2.1.3.19. Қонун ҳужжатлари билан ўрнатилган йиллик меҳнат таътилларининг умумий давомийлиги (қўшимча таътиллари билан биргаликда) 48 иш кунидан ошиб кетиши мумкин эмас.

2.1.3.20. Йиллик таътиллари бериш навбати ва тартибини календар йил бошлангунга қадар иш берувчи томонидан қасаба уюшма қўмитаси билан келишилган ҳолда тасдиқланадиган жадвалга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 143 ва 144 моддалари талабларига риоя қилинган ҳолда аниқлаш.

2.1.3.21. Ходимнинг аризасига кўра унга иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил берилиши мумкин, унинг давомийлиги ходим ва иш берувчи ўртасидаги келишувга кўра белгиланади, лекин у ўн икки ойлик давр мобайнида жами уч ойдан ортиқ бўлмаслиги керак (МК 150-моддаси).

2.1.3.22. Йиллик асосий таътилни олиш ҳуқуқини берувчи иш стажига қуйдагилар қиради:

- иш йили давомида ҳақиқатдан ишлаган вақти;
- ходим ҳақиқатдан ишламаган бўлса ҳам, лекин унинг иш жойи саланган вақт, бундан болани парваришлаш учун қисман ҳақ тўланадиган таътил ва иш ҳақи сақланмаган ҳолда бериладиган муддати икки ҳафтадан кўп бўлган таътиллари бундан мустасно;

- меҳнат шартномаси гайриқонуний равишда бекор қилинганлиги ёки ходим гайриқонуний равишда бошқа ишга ўтказилганлиги натижасида пайдо бўлган ҳақ тўланадиган мажбурий прогул вақти, башарти ходим кейинчалик аввалги ишига тикланган бўлса;

- тармоқ корхоналарида тузилган жамоа шартномаларида иш ҳақи сақланмаган ҳолда бериладиган муддати икки ҳафтадан кўп бўлган таътил вақтини ҳам йиллик асосий таътилни олиш ҳуқуқини берадиган меҳнат стажига қўшиш назарда тутилади.

2.1.3.23. Балогоғат ёшига етмаган (4 ва ундан ортиқ) фарзандлари бўлган аёллар учун ойлик иш ҳақларини сақлаган ҳолда иш ҳафтасини 1 соатга қисқартириш.

2.1.3.24. Таътил бошланмасдан олдин охириги иш кунида таътил учун ҳақ тўланишини таъминлаш (МК 148 моддаси).

2.1.3.25. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 144-моддасида кўрсатиб ўтилган ходимлар тоифаларидан ташқари қуйидаги ходимларга меҳнат таътили уларнинг хоҳишига кўра ёзги ёки улар учун қулай бўлган бошқа вақтда берилади:

а) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 20 мартдаги 153-сонли қарорига асосан ижтимоий аҳамиятга молик касаллик бўйича ҳисобда турган ходимларга;

б) бетоб оила аъзосини парваришлаётган ходимларга.

2.1.3.26. Меҳнат кодексининг 150-моддасида кўрсатиб ўтилган ходимлардан ташқари (I ва II гуруҳ ногиронлари, ўн икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ болани тарбиялаётган аёллар) қуйидаги ходимларга ҳам уларнинг хоҳишига кўра иш хақи сақланмаган ҳолда муқаррар тартибда 14 календар кунга қадар таътил берилади:

а) бетоб оила аъзосини парваришлаётган ходимларга;

б) 30 ёшгача бўлган ёш оила аъзоларига.

2.1.3.27. Таълим муассасаларида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқувчилар ва ўн саккиз ёшга тўлмаган шахслар, аёллар ва оилавий вазифаларни бажариш билан машғул бўлган шахслар учун имтиёзлар Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 14-боби талабларига риоя қилинган ҳолда жамоа шартномалари орқали белгиланади.

2.1.3.28. Ходим билан иш берувчи келишувига биноан ишга қабул қилиш чоғида ҳам, кейинчалик ҳам тўлиқсиз иш куни ёки тўлиқсиз иш хафтаси белгилаб қўйилиши мумкин.

2.1.3.29. Янги йил, Наврўз ва Мустақиллик байрамлари муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳар йилги тегишли Фармонида мувофиқ ходимларга қўшимча ишланмайдиган дам олиш кунларини белгилаш. Бунда, ҳар йилги меҳнат таътили даврида сақланадиган ўртача ойлик иш хақи миқдорини ҳисоблашда байрамлар муносабати билан қўшимча белгиланган ишланмайдиган кунлар ҳам инобатга олинган ҳолда меҳнат таътилининг амалдаги давомийлиги ҳисобга олинади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳар йилги тегишли Фармонида мувофиқ ходимларга Меҳнат таътилининг амалдаги давомийлиги расмий байрамлар муносабати билан қўшимча белгиланган дам олиш кунлари ҳам инобатга олинган ҳолда сақланади.

2.1.3.30. Корхонада Республика микёсида табиий офатлар, форс-мажор (эпидемия, сув тошқини, кўчки, zilзила, сел, довул, тўфон, куюн), техноген тусдаги фавкулудда вазиятлар: ёнгин, технологик жараёндаги авариялар, кимёвий авариялар бошқалар) ҳолатлар содир бўлган даврда ходимлар иш фаолиятини тегишли буйруқлар асосида масофавий иш усулида, мослашувчан иш графиги асосида ёки уйда ишлаш тизимига ўтказиш жорий этилиши мумкин.

2.1.3.31. Таълим муассасаларида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқувчилар ва ўн саккиз ёшга тўлмаган шахслар, аёллар ва оилавий вазифаларни бажариш билан машғул бўлган шахслар учун имтиёзлар Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг XIV - боби талабларига риоя қилинган ҳолда жамоа шартномалари орқали белгиланади.

2.1.3.32. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 6 сентябрдаги 743-сон қарори билан тасдиқланган “Туман коэффициентлари, шунингдек, йиллик қўшимча таътилни энг кам муддати қўлланиладиган табиий-иклим шароитлари оғир ва ноқулай бўлган жойлар Рўйхати”да

кўрсатилмаган табиий-иклим шароитлари нокулай бўлган айрим жойларда ишлаганлик учун устамалар ва қўшимча таътилар қўлланилиши тўғрисидаги шартларни нобюдежт ташкилотларнинг жамоа келишувлари ва шартномаларида назарда тутиш тавсия этилади.

2.1.3.33. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 6 сентябрдаги 743-сонли ишларнинг айрим технологик турлари, ишлаб чиқаришлар ва иктисодий фаолият турлари бўйича ишчиларнинг тариф ставкаларини оширишнинг тармоқ коэффициентларини қўллаш тартиби ва уларнинг миқдори тўғрисида Низом” талаблари тадбиқ қилинишини;

Кўчма ва катнаш тусдаги ишлар учун устамалар белгиланадиган ходимлар касблари ва лавозимлари рўйхати, шунингдек устамалар миқдори иш берувчилар томонидан касаба уюшма кўмитаси билан келишган ҳолда белгиланишини ва жамоа шартномасида кўрсатилишини;

Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, Молия вазирлиги, ҳамда Ўзбекистон автомобиль транспорт агентлигининг 2019 йил 22 январдаги 2-2019/КҚ ва 1/103-сон қарор билан тасдиқланган “Автомобил транспорти ҳайдовчиларимеҳнатга ҳақ тўлашнинг умумий шартлари тўғрисидаги Низом” талаблари тадбиқ қилинишини тавсия этиш.

2.1.3.34. Нархларнинг ўзгариб боришига, инфляция даражасига, келишувларда белгилаб қўйилган кўрсаткичларнинг бажарилишига қараб меҳнатга ҳақ тўлашни тартибга солиш механизми жамоа шартномаларида белгиланади.

2.1.4. Меҳнатга ҳақ тўлаш.

2.1.4.1. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 9-боби талабларига риоя қилинишини таъминлаш.

2.1.4.2. Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорида белгиланган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдоридан (**МҲЭКМ**) келиб чиққан ҳолда меҳнатга ҳақ тўлаш миқдорларини меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткаси (**ЯТС**) разрядларига мувофиқ ўз вақтида қайта кўриб чиқилишини таъминлаш.

2.1.4.3. Корхоналарда меҳнатга ҳақ тўлашнинг амалда бўлган ягона тариф сеткаси «1» разряди бўйича ойлик тариф ставкасини Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 21 майдаги ПФ -5723 сонли Фармонига мувофиқ, меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдоридан (келгуси ўринларда **МҲЭКМ**) кам бўлмаслигини таъминлаш. (МКнинг 155-моддаси).

2.1.4.4. Тармоқ тизимидаги барча корхона ва ташкилотларда меҳнатга ҳақ тўлашнинг шакли ва тизими, турли устамалар, мукофотлар, қўшимча ва компенсация тўловларининг аниқ миқдорлари амалдаги қонунчилик ҳужжатларига асосан ишлаб чиқилган, касаба уюшма кўмиталари билан келишилган ички меъёрий ҳужжатларга мувофиқ белгиланади ва жамоа шартномаларида мустаҳкамлаб қўйилади. Меҳнат муносабатларига оид тармоқ миқёсидаги раҳбарий ҳужжатлар касаба уюшма Республика Кенгаши билан келишилган ҳолда қабул қилинади.

Ходимларнинг лавозим маошлари ва тариф ставкалари меҳнатига ҳақ тўлаш бўйича тармоқ миқёсида қабул қилинган ягона тариф сеткаларига (ЯТС) мувофиқ белгиланади.

2.1.4.5. Меҳнатга ҳақ тўлаш ва моддий рағбатлантиришнинг амалдаги тизими, шакли ва шартларини қайта кўриб чиқиш ва уларнинг ходимлар ахволини ноқулай томонга ўзгартирадиган янги тизими ва шаклини киритиш камида икки ой олдин касаба уюшма кўмитаси билан расман келишилган ҳолда амалга оширилади.

2.1.4.6. Мукофот ҳисобот ойда ишлаб чиқариш кўрсаткичлари бажарилиши натижаларига кўра ҳисобланади.

Мукофот ҳисобот оғи учун, кейинги ойда ҳисоботлар топширилгандан кейин берилади. Унинг миқдори ҳаражатлар сметасига киритилиб, умумий иш ҳақи фонди доирасида ҳисобланади.

2.1.4.7. Ҳар бир ходимга ҳисобот ойдаги иш ҳақидан келиб чиқиб, ҳақиқатда ишлаган вақти ва қўлга киритилган умумий натижаларга қўшган ҳиссасига мутаносиб равишда мукофот ҳисобланади.

2.1.4.8. Умумий меҳнат натижалари учун мукофот миқдорларини камайтириш сабаблари кўрсатилиб, раҳбар буйруғи билан расмийлаштирилади.

2.1.4.9. Касаллик туфайли, нафақага чиқиш, ҳарбий хизматга чақирилиши, ўқишга кириши, штатлар жадвали қисқартирилиши муносабати билан ишдан бўшатилган ходимлар бир ойдан кам ишлаган бўлсалар, ишлаган кунларига мутаносиб тарзда мукофот ҳисобланади.

2.1.4.10. Мукофот штатлар жадвали бўйича тасдиқланган иш ҳақидан келиб чиқиб ишлаган кунларига мутаносиб равишда ҳисоблаб берилади.

2.1.4.11. Қўйдаги ҳолатларда алоҳида ходимлар учун мукофот миқдори 100 фоизгача камайтирилиши мумкин:

- муҳим ва назорат остидаги топшириқларни ўз вақтида бажармаганлиги учун 30 - 50 фоизгача;

- чорак ва йиллик ҳисоботларни ўз вақтида топширмаганлиги учун 50-100 фоизгача;

- бир маротаба меҳнат интизомини бузганлиги учун 30 – 50 фоизгача;

- такроран меҳнат интизомини бузганлиги учун 100 фоизгача.

2.1.4.12. Асосий хўжалик фаолияти яқунлари бўйича ходимларга мукофот ҳисоблаш жараёнида раҳбар ўринбосарлари, бўлим бошлиқларининг таклифлари, улар қўл остида ишлайдиган ходимларга нисбатан ўрганиш ва муҳокама қилиш учун қабул қилинади.

2.1.4.13. Қурилаётган муҳим стратегик объектларни (иссиқлик электр станциялар, йирик подстанциялар, электр ўтказгич линиялари ва бошқалар) белгиланган муддатларда фойдаланишга топширилганлиги, қурилиш қийматини сметага нисбатан арзонроқ бўлишини таъминланганлиги учун қурилишда фаол қатнашган ходимларга ойлик иш ҳақининг 1-3 баробаригача иш ҳақи фонди чегарасида пул мукофоти берилади.

2.1.4.14. Интизомий жазога тортилган ходимларга нисбатан, жазо амал қилиш муддати давомида Меҳнат Кодексининг 181 ва 183 моддаларига мувофиқ рағбатлантириш чоралари қўлланилмайди.

2.1.4.15. Интизомий жазога тортилган ходимларга нисбатан рағбатлантириш чоралари қўлласлик сабаблари кўрсатилиб, ҳар бир ҳолатда Иш берувчи буйруғи билан расмийлаштирилади.

2.1.4.16. Ходимнинг айбисиз юзага келган бўш туриб қолишлар учун ўртача иш ҳақининг сакланишини таъминлаш.

2.1.4.17. Тизимдаги корхоналар раҳбарларига бевосита тармоқ тизимида амалий фаолият билан шуғулланаётган ходимларга қуйидаги миқдорларда қўшимча тўловлар тўлаш ҳукукини бериш:

- «Халқ» ва «Хизмат кўрсатган арбоб» фахрий унвонлари эгалари учун Республикада белгиланган базавий ҳисоблаш миқдорини (кейинги ўринларда БҲМ) 3 баравари, «Хизмат кўрсатган» фахрий унвони сохиблари учун БҲМнинг 1,6 баравари миқдорида (*Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007йил 17 декабрдаги ПФ-3942 сонли Фармони*);

- «Фан доктори» илмий даражасига эга бўлганларга МҲЭКМнинг 1 бараваридан кам бўлмаган миқдорда, «Фан номзоди» илмий даражасига эга бўлганларга МҲЭКМнинг 0,5 бараваридан кам бўлмаган миқдорда.

2.1.4.18. Автотранспорт ҳайдовчилари меҳнатига ҳақ тўлашни Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 23.01.2019 й. 3130-рақам билан рўйхатга олинган «Автомобиль транспорт ҳайдовчилари меҳнатига ҳақ тўлашнинг умумий шартлари тўғрисидаги низом»га мувофиқ амалга оширилишини таъминлаш.

2.1.4.19. Тармоқ тизимида кадрлар кўнимсизлигига йўл қўймаслик, ходимларнинг ишдан манфаатдорлигини ошириш мақсадида уларнинг меҳнат стажларини инобатга олган ҳолда “Кўп йил ишлагани учун тўлов тўлаш тўғрисида”ги Низомига мувофиқ ҳақ тўлаш.

2.1.4.20. Дам олиш ва байрам кунларидаги, ишдан ташқари вақтдаги ишлар учун икки баробардан кам бўлмаган миқдорда ҳақ тўланишини ёки бир баробар ҳақ тўлаган ҳолда дам олиш кунлари (отгул) берилишини таъминлаш.

2.1.4.21. Тунги вақтдаги (соат 22-00 дан то 6-00 гача) ишнинг ҳар бир соати учун бир ярим баробар миқдорда ҳақ тўлаш (МК 158-моддаси).

2.1.4.22. Меҳнат кодексининг 171–173-моддаларида кўзда тутилган харажатлар ходим томонидан тегишли ҳужжатлар тақдим этилганда жамоа шартномаларида белгиланган тартибда ва миқдорларда қопланишини таъминлаш.

2.1.4.23. Ходимларга иш ҳақи ҳар ярим ойда бир марта жамоа шартномасида белгилаб қўйилган кунда тўланади.

2.1.4.24. Ходимларга иш ҳақи тўлаш белгиланган муддатларга нисбатан корхонанинг депозит ҳисоб рақамида маблағ йўқлиги сабабли кечиктирилганда – **Иш берувчи** иш ҳақини тўлаш учун банкдан кредит олиш мажбуриятларини ўз зиммасига олади.

2.1.4.25. Корхона раҳбарияти айби билан иш ҳақи тўловлари кечиктирилганда раҳбарларга нисбатан мукофотдан махрум этиш ва ўртача ойлик иш ҳақининг 30%дан–50%гача жарима солиш чораларини қўллаш.

2.1.4.26. Ишлаб чиқариш ва ишлаб-чиқариш билан боғлиқ бўлмаган соҳа ходимлари учун тармоқ миқёсида амалда бўлган ЯТСнинг “1” разряди

миқдорини Республикада белгиланган ягона тариф сеткасининг "1" разряди миқдоридан кам бўлмаслигини таъминлаш.

2.1.4.27. Молиявий имкониятлардан келиб чиққан ҳолда номинал иш ҳақи миқдорини ошириш масалаларини кўриб чиқиш ва тармоқ миқёсида ўртача ойлик иш ҳақи миқдорини (барча тўловлар ва устамаларни инобатга олган ҳолда) Республикада белгиланган МХЭКМнинг 5 баробаридан кам бўлмаган миқдоргача етказиш.

2.1.4.28. Меҳнатга ҳақ тўлаш жамғармасида тариф қисмининг улуши 50 фоиздан кам бўлмаслигини таъминлаш тавсия этилади.

2.1.4.29. Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги хизмат сафарлари тўғрисидаги йўриқномага киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилди (рўйхат рақами: **1268-1, 13.09.2019й.**).

-Йўл ҳужжатлари мавжуд бўлмаган хизмат сафарида бўлган бюджет ташкилоти ходимларига ҳар бир километрга базавий ҳисоблаш миқдори (БХМ)*нинг 0,08 фоиз миқдорида йўл харажати тўланади (илгари бу масалани белгиланган талаблар асосида корхона раҳбарининг ўзи ҳал қилган).

-Бошқа ташкилот ходимларига жамоа шартномаси ёки меҳнат шартномасида белгиланган миқдорларда бироқ, ҳар бир километрга БХМнинг 0,08 фоизидан кам бўлмаган миқдорда йўл ҳақи тўланади.

-Шунингдек, меҳмонхоналарнинг люкс-номерларида яшаганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар мавжуд бўлганда, ушбу номер қийматининг 70 фоизигача миқдори бюджет маблағлари ҳисобидан, қолган қисми эса ташкилотларнинг бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобидан қоплаб берилади (илгари фақат 70 фоиз миқдорида қоплаб берилган).

-Хизмат сафарида ижарада турганлик бўйича ҳужжатлар мавжуд бўлмаган ҳолларда, ҳар бир сутка учун БХМнинг 20 фоизи миқдорида харажатлар қопланади (илгари энг кам ойлик иш ҳақининг 2 фоизи миқдорида қопланган).

Корхоналарнинг жамоа шартномаларида суткалик харажатлар корхоналарнинг молиявий имкониятидан келиб чиқиб, белгиланган меъёрдан 2 баравар юқорироқ қилиб ўрнатилиши мумкин.

2.1.4.30. Ўзбекистон Республикасидан ташқаридаги хизмат сафарлари учун тўланадиган компенсация тўловларини «Вазирликлар, идоралар, корхоналар ва ташкилотлар ходимларини Ўзбекистон Республикасидан ташқаридаги хизмат сафарлари учун маблағ бериш тартиби тўғрисидаги низом»га мувофиқ (*Ўзбекистон Республикаси Адлия Вазирлигининг 2015 йил 19 ноябрдаги 2730-сонли билан рўйхатдан ўтказилган. Ўзбекистон Республикаси Молия Вазирлигининг 2015 йил 19 октябрдаги 92-сонли буйруғи билан тасдиқланган*) амалга ошириш.

2.1.4.31. Ходим давлат ёки жамоат вазифаларини, иш берувчи ва меҳнат жамоаси манфаатларига доир вазифаларни бажаришда ҳамда жамият манфаатларига доир ҳаракатлар қилганда ана шу вазифаларни бажариш вақтида унинг ўртача иш ҳақини сақлаш (МК165–167-моддалари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 11 мартдаги 133-сонли қарорини 5-иловаси).

2.1.4.32. Тармоқ миқёсида илмий асосланган меҳнат меъёрларини ишлаб чиқиш учун шарт-шароит яратиш орқали меъёрий негизни ривожлантириш ишларини давом эттириш.

2.1.4.33. Тармоқ миқёсида амалда бўлган Низомларга мувофиқ қуйидаги тўловларни амалга ошириш:

“Иссиқлик электр станциялари” АЖ ижроия аппарати ва унинг тизим корхоналари ходимларига кўп йиллик ишлагани учун тўловлар тўлаш тартиби тўғрисида Низом;

“Иссиқлик электр станциялари” АЖ тизим корхоналари ва ижро аппарати ходимларини ишлаб чиқариш фаолиятининг асосий кўрсаткичлари натижаларига кўра мукофотлаш тўғрисидаги Низом

“Иссиқлик электр станциялари” АЖ ижро аппарати ва тизим корхоналарида меҳнатга ҳақ тўлаш тартиби тўғрисида Низом.

2.1.4.34. Жамоа шартномасида бир неча касбда (лавозимда) ишлаганлик, ўриндошлик асосида ишлаганлик учун, хизмат кўрсатиш доираси кенгайганлиги, бажариладиган ишлар ҳажми орگانлиги учун ходимларнинг меҳнат ҳақи миқдори **ш берувчи ва касаба уюшмаси кўмитаси** келишувига асосан белгиланади. (*Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 18 октябрдаги 297-сонли қарори билан тасдиқланган «Ўриндошлик асосида ҳамда бир неча касбда ва лавозимда ишлаш тартиби тўғрисида»ги низомнинг II бўлими («Меҳнатга ҳақ тўлаш») ва 23-25-бандлари.*)

2.1.4.35. Аёлларнинг меҳнат ҳуқуқлари ва ижтимоий кафолатларини таъминлаш борасида Халқаро меҳнат ташкилотини “Тенг аҳамиятли меҳнат учун эркаклар ва хотин-қизларга тенг ҳақ тўлаш тўғрисида”ги 100-сонли Конвенциясига риоя этишини ўз зиммаларига оладилар.

2.1.4.36. Меҳнатга ҳақ тўлашни тартибга солиш, иш ҳақидан қонунчиликда кўзда тутилмаган ушлаб қолишларга йўл қўймаслик чораларини кўриш.

2.1.4.37. Хўжалик ҳисобидаги ташкилотларда ходимлар меҳнатига ҳақ тўлашни ташкил этиш учун асос сифатида Ягона тариф сеткасининг оширилган тариф коэффициентларини белгилашни иш берувчи билан касаба уюшмасининг қўшма қарори орқали амалга ошириш.

2.1.4.38. Ўзбекистон Республикаси томонидан 1997 йил 30 августда Халқаро меҳнат ташкилотининг “Тенг аҳамиятли меҳнат учун эркаклар ва хотин-қизларга тенг ҳақ тўлаш тўғрисида”ги 1951 йилги 100-Конвенцияси ратификация қилинган Ушбу конвенция қоидаларига мувофиқ “Ҳақ тўлаш” атамаси иш берувчи томонидан меҳнаткашга унинг бирор-бир ишни бажарганлиги эвазига бевосита ёки бировсита пул ёки махсулот тарзида тўланадиган оддий, асосий ёки энг кам миқдордаги маош ҳамда бошқа ҳар қандай қўшимча тўловлардан иборат.

Жинсидан катъий назар бажариладиган ишни ҳолис баҳолашдан келиб чиқадиган фарқга мос бўлган иш ҳақи ставкаларидаги фарқга тенг аҳамиятли меҳнат учун эркаклар ва аёлларни тенг рағбатлантириш принципига зид келувчи фарқ сифатида қаралмайди.

Шу билан бир каторда, эркак ва аёллар томонидан турли шароитларда, турли кўникма ва малака билан, турли кўринишдаги, жавобгарлиги бир-бирига

боғлиқ бўлмаган, лекин бир хил қийматга эга бўлган ишлар тенг миқдорда рағбатлантирилади. (касблар рўйхати жамоа шартномаларида белгиланади)

Юқоридагилардан келиб чиқиб, Тарафлар аёлларнинг меҳнат ҳуқуқлари ва ижтимоий афолатларни таъминлаш борасида Халқаро меҳнат ташкилотининг “Тенг аҳамиятли меҳнат учун эркаклар ва хотин-қизларга тенг ҳақ тўлаш тўғрисида”ги 100-сонли Конвенцияга оғишмай риоя этадилар.

2.1.5. Меҳнатни муҳофаза қилиш.

2.1.5.1. Меҳнатни муҳофаза қилиш соҳасида:

а) Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилик ҳужжатлари талабларига риоя қилинишини, саноат хавфсизлиги, атроф-муҳит муҳофазаси, давлат ва тармоқ стандартлари ҳамда меъёрларининг бажарилишини таъминлаш. Саноат хавфсизлиги ва меҳнат муҳофазасини бошқариш тизимини мамлакат ва хориждаги энг илғор тажрибалар асосида Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ ташкил қилиш, ҳужжатларни давлат стандарти ГОСТ 12.0.230-2007 талабларига мувофиқ расмийлаштириш;

б) ишлаб чиқариш фаолиятини қонунчилик талаблари ва корхона томонидан саноат хавфсизлиги, меҳнат ва атроф-муҳит муҳофазаси бўйича қабул қилинган талаблар, амалий ва режалаштирилган фаолиятдаги ҳамда ишлаб чиқарилаётган ва кўрсатилаётган хизматлардаги юқори даражали саноат хатарларини инобатга олган ҳолда режалаштириш ва амалга ошириш;

в) авариявий ҳолатларни олдини олиш бўйича амалий ва барча мавжуд чора-тадбирларни бажариш, авариялар содир бўлган ҳолатда эса-ҳодимлар саломатлиги, атроф-муҳит ва мол-мулкка таъсир оқибатларини юмшатиш чораларини кўриш;

г) тармоқ ходимлари, корхоналар ва акциядорлик жамиятлари ишлаб чиқариш объектларида иш олиб боровчи пудратчилардан саноат хавфсизлиги, меҳнат ва атроф-муҳит муҳофазаси бўйича тармоқ миқёсида қабул қилинган тегишли стандартлар ва меъёрларга риоя қилишларини талаб қилиш;

д) корхоналарнинг барча ходимларини саноат хатарларини аниқлаш ва бошқаришда фаол иштирок этишга жалб қилиш. Бу борада акциядорлик компаниялари ижроия аппарати ва ишлаб чиқариш объектлари ходимларини ўқитиш, малакасини ошириш ва рағбатлантириш чораларини амалга ошириш;

е) зарурат тугилганда корхонанинг саноат хавфсизлиги, меҳнат ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги сиёсатини қайта кўриб чиқиш, тузатишлар киритиш ва такомиллаштириш;

ж) жамиятнинг саноат хавфсизлиги, меҳнат ва атроф-муҳитни муҳофаза қилишга оид сиёсатидаги барча ўзгаришларни ходимларга, меҳнат жамоасига, ҳокимиятнинг ижро органларига, назорат органларига, шериклар ва бошқа манфаатдор томонларга етказиш;

з) меҳнат ва атроф-муҳит муҳофазаси, хавфсизлик техникасига оид фаолият бўйича акционерлар ва меҳнат жамоаси олдида вақти-вақти билан йилда камида икки марта ҳисоботлар бериб бориш;

и) жамиятнинг барча ходимларидан хавфсизлик техникаси, меҳнат ва атроф-муҳит муҳофазаси бўйича ишларни амалдаги қоидалар ва меъёрларга мувофиқ амалга оширишни талаб қилиш.

2.1.5.2. Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 22 сентябрдаги “Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги Қонунининг 12-моддасига мувофиқ ишлаб чиқариш фаолиятини амалга оширувчи, ходимларининг сони эллик киши ва ундан ортиқ бўлган ҳар бир ташкилотда меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига риоя этилишини таъминлаш, уларнинг бажарилиши устидан назоратни амалга ошириш мақсадида меҳнатни муҳофаза қилиш хизмати ташкил этилади ёки меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича тегишли тайёргарликка эга бўлган мутахассис лавозими жорий этилади. Элликта ва ундан ортиқ транспорт воситаси мавжуд бўлган ташкилотда йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати ҳам ташкил этилади ёки йўл ҳаракати хавфсизлиги бўйича мутахассис лавозими жорий этилади.

2.1.5.3. Касаба уюшма Республика Кенгаши билан ҳамкорликда “Ишлаб чиқаришда жароҳатланиш ва касбий касалланишни олдини олиш бўйича тармоқ дастури”ни ишлаб чиқиш ҳамда унда белгиланган тадбирларни тўла ҳажмда ва белгиланган муддатларда бажарилишини таъминлаш.

2.1.5.4. Қуйидагиларнинг амалга оширилишини таъминлаш:

а) “Хавфли ишлаб чиқариш объектларининг саноат хавфсизлиги соҳасида фаолият юритувчи корхона ва ташкилотлар учун саноат хавфсизлигининг умумий талаблари”га сўзсиз риоя қилинишини;

б) тизимдаги корхоналарда Ўзбекистон Республикасининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари ва саноат хавфсизлиги талабларини белгиловчи меъёрий-техник ҳужжатлар, тегишли услубий ва ташкилий ҳужжатларнинг мавжудлигини;

в) иш берувчиларнинг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш бўйича шартномалар тузилишини (Ўзбекистон Республикасининг “Иш берувчиларнинг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш тўғрисида”ги қонуни, Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 24 июндаги 177-сонли қарори);

г) тармоқ тизимидаги ҳар бир корхонада меҳнат муҳофазаси тадбирлари учун зарур бўлган ва жамоа шартномалари орқали белгиланадиган маблағларнинг ажратилишини;

д) солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўлангандан сўнг қоладиган корхона фойдаси ҳисобидан, юридик ва жисмоний шахсларнинг ихтиёрий ажратмалари ва қонунчиликка мувофиқ бошқа тушумлар ҳисобидан меҳнат муҳофазаси жамғармаси ташкил қилинишини (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 12 ноябрдаги 245-сонли қарори);

е) мақоми бўйича корxonанинг асосий хизмат бўлинмаларига тенглаштирилган меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик техникаси, йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматининг (мутахассисларининг) фаолиятини касаба уюшма қўмитаси билан келишилган низомларга мувофиқ ташкил қилинишини;

ж) тармоқ корхоналари таркибий бўлинмаларининг барча тоифадаги ходимлари, пудратчилар вакиллари ва иш майдонларига ташриф буюрувчилар учун шахсий ҳимоя воситалари, махсус кийим ва махсус пойафзалларга

қўйиладиган талабларга жавоб берадиган корпоратив стандартларни жорий этиш.

2.1.5.5. Ишлаб чиқаришда юз берган бахтсиз ходисаларда касбий касалланиш ёки ходимнинг соғлигига шикаст етказилганда иш берувчи томонидан бир йўла тўланадиган нафақалар ҳамда зарарларни қоплаш тўловларини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 11 февралдаги “Ходимларга уларнинг меҳнат вазифаларини бажариш билан боғлиқ ҳолда жароҳатланиши, касб касалликларига чалиниши ёки саломатликнинг бошқа хил шикастланиши туфайли етказилган зарарни тўлаш Қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 60-сонли қароридан белгиланган миқдорларда ва тартибда тўлаш.

2.1.5.6. Хизмат вазифасини бажариш билан боғлиқ ҳолда шикастланиш, касбий касалланиш ёки саломатлигига бошқа зарар етиши сабабли ходим вафот этганда унинг оиласига олти йиллик ўртача иш ҳақидан кам бўлмаган миқдорда бир йўла нафақа тўлаш.

2.1.5.7. Тармоқ ходимларини меъёрий ҳужжатларда ҳамда жамоа шартномаларида кўзда тутилган қўйидаги кафолатлар билан таъминлаш:

- касблар ва лавозимлар рўйхатига мувофиқ махсус кийим-бош, махсус пойафзал ва бошқа шахсий ҳимоя воситаларини бепул бериш;

- санитария-маиший хоналарни талаб даражасида сақлаш;

- оғир ва зарарли меҳнат шароитларини аниқлаш мақсадида иш жойларини камида 5 йилда бир марта, зарурат туғилганда эса муддатидан олдин аттестациядан ўтказиш;

- иш юзасидан ювиниш тақозо этиладиган ишларда – белгиланган нормаларда бепул совун бериш;

- “Сут истеъмол қилиш тавсия қилинадиган ишлар рўйхати”га асосан бепул сут ёки унга тенглаштирилган озиқ-овқат маҳсулотлари бериш.

2.1.5.8. Корхоналарга янги ишга қабул қилинган лицей ва коллежларни битирган ёш мутахассисларга меҳнат муҳофазаси, хавфсизлик техникаси, ёнгин хавфсизлиги, саноат хавфсизлиги ва саноат санитарияси қоидалари бўйича кириш йўл-йўриқларини бериш.

2.1.5.9. Корхоналарга билим юртларини битирган ёш мутахассисларни дастлабки тиббий кўрикдан ўтказиш, уларни махсус кийим, махсус пойафзал ва шахсий ҳимоя воситалари билан ўз вақтида таъминлаш.

2.1.5.10. Касаба уюшмаси Республика кенгаши билан ҳамкорликда қўйидагиларни амалга ошириш:

- жойларда юз берган бахтсиз ходиса ва аварияларни амалдаги Низомга мувофиқ текширилишида вакилларнинг иштирок этишини таъминлаш;

- ходимларнинг меҳнат муҳофазаси масалалари бўйича ўқитилишини ҳамда уларнинг шу масалалар бўйича йўриқномалар, қоидалар ва нормаларга оид билимлари текширилишини ташкил қилиш;

- меҳнат муҳофазасига оид меъёрий-техник ҳужжатларнинг Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 2000 йил 7 январдаги 870-сон билан рўйхатдан ўтказилган “Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича йўриқномаларни ишлаб чиқиш тўғрисидаги Низом” асосида қайта кўриб чиқилишини ташкил

қилиш, корхоналарни мазкур ҳужжатлар билан таъминлаш ва жойларда уларга риоя қилинишини назорат қилиб бориш;

- меҳнат муҳофазаси бўйича корхоналардаги илғор тажрибаларни ўрганиш ва уларни кенг жорий қилиш;

- меҳнат муҳофазаси бўйича энг яхши “Меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги бўйича жамоатчилик назоратини ташкил этиш юзасидан республика кўриктанлови”ни ўтказиб бориш ва ҳар йил якуни бўйича унинг якунларини кўриб чиқиш;

Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раёсати томонидан 2017 йил 4 апрелда тасдиқланган “Меҳнатни муҳофаза қилиш тадбирларини режалаштириш бўйича тавсиялар”дан келиб чиққан ҳолда ҳар бир корхонада меҳнат муҳофазаси бўйича битим тузилиши ва унинг молиялаштирилишини таъминлаш чораларини кўриш.

2.1.5.11. Ходимларнинг ўз вақтида тиббий кўриктан ўтказилишини таъминлаш (МК 214-моддаси, “Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги қонун 24-моддаси).

2.1.5.12. Регресс даъволари бўйича зарарларни қоплаш тўловларини ўз вақтида ҳисоблаш ва амалга ошириш.

2.1.5.13. Ишлаб чиқариш ва ижтимоий соҳа объектларини ўз вақтида кузги-кишки мавсумга тайёрлаш чораларини кўриш.

2.1.5.14. Меҳнат муҳофазаси бўйича жамоатчи вакилларни белгиланган муддатларда ўқитиш, фаолиятига кўмаклашиш ва фаол вакилларни рағбатлантириш.

2.1.5.15. Қасаба уюшма ташкилотининг сайланма органига меҳнат муҳофазаси бўйича тузилган битимнинг бажарилиши тўғрисида ахборотлар бериш.

2.1.5.16. Корхоналарга янги ишга қабул қилинган, шунингдек бошқа ишга ўтказилаётган ходимлар учун меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича йўл – йўриқлар бериш, ишларнинг бажарилишининг хавфсиз услублари ва усулларини ўқитиш ишларини ташкил этиш.

2.1.5.17. Бинолар, иншоотлар, асбоб-ускуналардан фойдаланиш, технологик жараёнларни амалга ошириш чоғида, шунингдек ишлаб чиқаришда хом ашё ва материалларни қуллаш, ишлар бажариш ва хизматлар кўрсатиш чоғида ходимларнинг хавфсизлигини таъминлаш.

2.1.5.18. Ходимлар, шу жумладан раҳбарлар ўз касблари ва иш турлари учун меҳнатни муҳофаза қилишнинг давлат бошқарувини амалга оширувчи давлат органлари томонидан белгиланган тартибда ҳамда муддатларда меҳнатни муҳофаза қилиш масалалари бўйича ўқувдан ўтиши, йўл-йўриқлар олиши, билимлари текширилиши ва аттестациядан ўтишини ташкил этиш.

2.1.6. Ижтимоий имтиёзлар ва кафолатлар

2.1.6.1. Корхоналарда жамоа шартномалари орқали Меҳнат кодексининг қуйидаги моддаларида назарда тутилган кафолатларга риоя этилишини ва имтиёзлар берилишини таъминлаш:

а) 1941-1945 йиллардаги уруш қатнашчилари ва имтиёзлари бўйича уларга тенглаштирилган шахслар учун (103, 144, 150-моддалар);

б) атом объектларидаги фалокатлар оқибатларини бартараф этиш ишлари қатнашчилари ва уларга тенглаштирилган шахслар учун (103-модда);

в) ногиронлари учун (68, 135, 144, 150, 214, 220-моддалар).

2.1.6.2. Куйидаги ҳолларда “Иссиқлик электр станциялари” АЖ IESH 34-112 “Иссиқлик электр станциялари” АЖ ижроия аппарати ва унинг таркибидаги корхоналар ходимларига моддий ёрдам тўловлари ҳамда таътилга қўшимча ҳақ тўғрисида”ги Низомга мувофиқ тегишли ҳужжатлар тақдим этилганда ходимларга моддий ёрдам кўрсатиш.

2.1.6.3. Ходимларга контракт асосида ўқиётган фарзандларининг контракт тўловларини тўлаш, ходимнинг аризаси ва тегишли ҳужжатлар тақдим этилганда иш ҳақи ҳисобидан амалга ошириш бўйича рухсат бериш.

2.1.6.4. Табиий офатлардан зарар кўрган ходимларга зарар миқдорини инобатга олган ҳолда белгиланган миқдорда мавжуд маблағлар доирасида аниқлаштирилган ҳисоб-китобларга мувофиқ, асословчи ҳужжатлар тақдим этилганда бир йўла моддий ёрдам кўрсатиш.

2.1.6.5. Жамият тизимидан пенсияга чиққан ишламаётган уруш фахрийларига республикада белгиланган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорининг 2 баробари миқдорида бир йўла моддий ёрдам бериш.

2.1.6.6. Бола тарбияси муносабати билан таътилга чиқаётган аёлларга республикада белгиланган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорининг 1,2 баробари миқдорида бир йўла моддий ёрдам бериш.

2.1.6.7. Тизимда ишлаб пенсияга чиққан ёлғиз пенсионер вафот этганда Ўзбекистон Республикасида белгиланган МҲЭКМнинг 3 бараваригача, ходим вафот этганида эса МҲЭКМнинг 5 бараваригача бир йўла моддий ёрдам бериш.

2.1.6.8. Аёлларни хоҳишига кўра туғишгача ва туғишдан кейинги таътиллар тугагандан сўнг уларга икки ёшгача фарзанд тарбияси учун таътил бериш ва шу давр учун қонунчиликда белгиланган тартибда нафақа тўлаш. Фарзанд тарбияси билан боғлиқ таътилда бўлган аёлларга уларнинг хоҳишига кўра тўлиқсиз иш вақти белгиланиши мумкин, бунда уларнинг нафақа олиш ҳуқуқи сақланиб қолинади.

2.1.6.9. Ҳар бир ходим учун киши мавсумга харид қиладиган кишлоқ хўжалик маҳсулотлари қийматини республикада белгиланган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорининг икки баробари миқдorigача компенсация қилиш.

2.1.6.10. Уруш ва меҳнат ногиронлари, байналминалчи жангчилар, сурункали беморларга Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида даволанишга (МДХ давлатларида) ўта муҳтож ходимлар учун санатория-курортларига бориб келиш йўлкира харажатларининг ярмини корхонанинг молиявий имкониятидан келиб чиққан ҳолда қоплаш.

2.1.6.11. Ходим, шунингдек унинг яқин қариндошлари (ота-онаси, турмуш ўртоғи, фарзандлари) вафот этганда дафн маросимлари учун корхона ҳисобидан транспорт хизматини кўрсатиш.

2.1.6.12. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 180-моддасига мувофиқ рағбатлантириш иш ҳақи тизими билан боғлиқ бўлмайдиган ва жамиятда

ишлаётган ходимларни самарали меҳнатга мотивация қилиш учун қўлланилади. Ходимларни қуйидагича моддий рағбатлантириш кўзда тутилади:

- Ўзбекистон Республикаси “Наврўз” умумхалқ байрами, Ўзбекистон Республикаси Давлат Мустақиллиги куни байрами, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси куни, Рамазон ва Қурбон хайитлари куни муносабати билан – Бизнес режада кўрстилган миқдорда мукофотлаш;

- Ўзбекистон Республикаси Давлат Мустақиллиги байрами муносабати билан жамиятда ишлаб, нафақага чиққан фахрийлари, жамиятда 1941-1945 йиллар урушида қатнашган ва имтиёзлари бўйича уларга тенглаштирилган ходимлар Ўзбекистон Республикаси Президентининг Хотира ва кадрлаш куни муносабати билан уриш фахрийларини тақдирлаш тўғрисидаги Фармони Қарори)да белгиланган миқдорда, 8-март Хотин-қизлар куни муносабати билан ишлаётган аёлларни – республикада белгиланган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорининг икки баробари миқдоригача пул ёки қимматли буюмлар билан тақдирлаш;

- ходимлар нафақага чиқишлари муносабати билан ишдан бўшаётган пайтда, амалдаги Низом асосида бир марталик мукофотлаш;

-ходимни 50, 55 аёллар учун ва 60 йиллик юбилейлари муносабати билан амалдаги Низом асосида мукофотлаш .

2.1.6.13. Корхона тугатилиши, ходимлар сони ёки штатлар қисқартирилиши муносабати билан тармоқ корхоналаридан ишдан бўшатирилган, қарамоғида 2 ва ундан ортиқ киши бўлган ёки оиласида мустақил иш ҳақи оладиган кишилар бўлмаган ходимларга бир йўла моддий ёрдам бериш. Моддий ёрдам миқдори жамоа шартномалари орқали белгиланади.

2.1.6.14. Тармоқ тизимидаги ижтимоий ва соғлиқни сақлаш муассасалари учун (санатория-профилакториялар, пансионатлар, дам олиш зоналари, болалар оромгоҳлари, тиббий муассасалар ва ҳ.к.) ўз вақтида белгиланган миқдорларда маблағлар ажратилишини ва ўзлаштирилишини таъминлаш.

2.1.6.15. Ходимлар ва уларнинг оила аъзоларига Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси ҳамда тизимда бўлмаган санаториялар, санаторий-профилакторийлар, дам олиш масканларига берилган йўлланмаларга корхоналар молиявий имкониятларидан келиб чиққан ҳолда маблағ ажратиш. Маблағларни ажратиш тартиби ва миқдори жамоа шартномалари орқали белгиланади.

2.1.6.16. Тармоқ тизимида камида 20 йил ишлаб тармоқ корхоналаридан пенсияга чиққан, ишламаётган пенсионерларга аризаларига мувофиқ йўлланма қийматини қисман тўлаш шarti билан корхона имкониятларидан келиб чиққан ҳолда 2 йилда бир марта имтиёзли йўлланмалар ажратиш. Бунда йўлланма қийматининг қисман тўланадиган миқдори қасаба уюшма кўмитаси билан келишилган ҳолда корхона маъмурияти томонидан белгиланади.

2.1.6.17. Қишлоқ шароитларида яшовчи кам таъминланган оилалар учун қиш мавсумида 1 тоннагача кўмир чакана нархнинг 50%ни тўлаш.

2.1.6.18. Тармоқ тариф келишуви муддати даврида Тошкент давлат техника университетининг энергетика факультети ва “Москва энергетика институти” Илмий-изланиш университетига контракт асосида ўқишга кирган талабаларга биринчи курсдан контрактлар тўловлари “Иссиқлик электр

станциялари” АЖ корхоналарининг ўз ҳисобидан, корхонанинг эҳтиёжи ва молиявий шароитидан келиб чиққан ҳолда амалга оширилади.

2.1.6.19. Вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлик варақалари бўйича қуйидаги миқдорларда нафақа тўлаш:

иккинчи жаҳон уруши иштирокчилари, байналминал-жангчилар ва уларга тенглаштирилган шахслар, қарамоғида 16 ёшга етмаган (18 ёшгача ўқувчилар) уч ва ундан ортиқ фарзанди бўлган шахслар, Чернобил АЭС ҳалокати оқибатларини тугатишда иштирок этганлар ва шу ҳалокат натижасида радиактив зарарланган зоналардан эвакуация қилинганлар ва кўчирилганлар, оғир касалликларга (ўткир лейкоз, аденома, саратон) дучор бўлганлар, ҳарбий хизматни ядровий полигонлар ва бошқа радиактив-ядровий объектларда ўтаган пенсия ёшидаги ногирон-ходимларга, шунингдек меҳнат жароҳати ва касбий касаллик оқибатида вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлик бўлган ходимларга – тўлиқ иш ҳақи миқдорида;

ижтимоий аҳамиятга эга бўлган касалликлар бўйича рўйхатда турган ходимларга умумий иш стажига боғлиқ ҳолда – иш ҳақининг 100 фоизгача;

бошқа ҳолатларда умумий иш стажига боғлиқ ҳолда – иш ҳақининг 60 фоиздан 80 фоизгача.

2.1.6.20. Ходимларга овқатланиш учун ҳар ой республикада белгиланган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорининг **40 фоизида** маблағ тўлаш.

2.1.6.21. Ҳомиладор аёлларнинг декрет таътиллари (туғишгача ва туғишдан кейин) учун корхоналар ҳисобидан ҳақ тўлаш.

2.1.6.22. Иш берувчи томонидан МК–172-моддасига мувофиқ, бошқа жойдаги ишга кўчиб борганда қуйидагилар тўланиши лозим:

- кўчиш ва мол-мулкни кўчириб бориш билан боғлиқ харажатлар;
- янги жойда ўрнашиб олиш билан боғлиқ харажатлар;
- ходим томонидан иш берувчи билан келишиб қилинган бошқа харажатлар.

2.1.6.23. жамоа шартномаларига иш берувчилар томонидан ходимлар учун йилига бир маротаба маҳаллий саёҳатга чиқиш имконини яратиш қондалари киритилади;

саёҳат харажатларининг бир қисми иш берувчиларнинг бюджетдан ташқари жамғармалари маблағлари ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан қоплаб берилади.

2.1.7. Ижтимоий шериклик. Касаба уюшмаси фаолиятининг кафолатларига риоя этилиши.

2.1.7.1. Ўзбекистон республикаси энергетика ходимлари касаба уюшмаси Республика Кенгашини тармоқ ходимларининг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ифодаловчи ягона вакили деб тан олинади.

2.1.7.2. Корхоналар касаба уюшма кўмиталари ўз фаолиятларини амалга оширишлари учун уларни зарур бўлган жиҳозланган хоналар ва алоқа воситалари билан таъминлаш.

2.1.7.3. Асосий ишидан озод қилинмаган касаба уюшма сайланма органлари аъзоларига жамоат ишларини бажариш учун ўртача иш ҳақларини

саклаган ҳолда касаба уюшмаларига оид мажбуриятларни бажариш вақти иш ҳафтаси соатлари сонининг 30 фоизидан кам бўлмаслиги таъминланади (*Ўзбекистон Республикаси «Касаба уюшмалари тўғрисида»ги Қонунининг 18 моддаси*).

2.1.7.4. Касаба уюшма органлари штатидаги ходимларига (асосий ишидан озод қилинган касаба уюшма кўмитаси раиси ва кўмита ходимлари) моддий рағбатлантириш, хўжалик фаолиятининг асосий натижалари учун мукофотлар, рағбатлантириш, сувсизлик ва район коэффиценти ҳамда бошқа кўшимча тўловларни корхона маблағлари ҳисобидан тегишли раҳбарлар, мутахассислар ва хизматчиларга тўланадиган миқдорларда тўлаш.

2.1.7.5. Касаба уюшма сайланма органларидаги лавозимларга сайланганликлари туфайли асосий ишидан озод қилинган ходимларга сайлов ваколатлари тугагандан сўнг аввалги ўз ишини (лавозимини) ёки шунга тенг келадиган бошқа иш (лавозим) бериш.

Шу мақсадда, ходим корхона меҳнат жамоаси вакиллик органининг асосий ишидан озод этилган сайланма лавозимига (касаба уюшма кўмитаси раислигига) сайланган тақдирда унинг олдинги лавозимига бошқа шахсларни ишга қабул қилишда улар билан муддатли меҳнат шартномаси тузиш (сайланма органининг ваколат муддати даврига).

2.1.7.6. Қуйидаги мақсадлар учун корхоналар касаба уюшма кўмиталари ҳисобига ҳар ойда корхона ва ташкилотлар меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг камида 1% миқдоридида маблағлар ўтказилишини таъминлаш:

- маданий-оммавий, жисмоний тарбия ва спорт-соғломлаштириш тадбирларини амалга ошириш ва ривожлантириш учун;

- тармоқ ходимларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш ва моддий ёрдам кўрсатиш учун;

- уруш ва меҳнат фахрийлари, кўп болали ва кам таъминланган oilалар ҳамда даволанишга муҳтож ходимларни зарурат туғилганда керакли санатория-курорт йўлланмалари билан таъминлаш учун;

(Бунда ўтказиладиган маблағларнинг юқоридаги мақсадлар учун тақсимланиш миқдорлари жамоа шартномаларида белгилаб қўйилади).

2.1.7.7. Ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод қилинмаган меҳнаткашлар вакилларига интизомий жазо чораларини қўллаш, улар билан иш берувчи ташаббусига кўра меҳнат шартномасини бекор қилиш амаллари Меҳнат кодекси, Ўзбекистон Республикасининг “Касаба уюшмалари, уларнинг ҳуқуқлари ва фаолиятини кафолатлари тўғрисида”ги қонуни ҳамда Халқаро Меҳнат Ташкилотининг “Корхоналарда меҳнаткашлар вакиллари ва уларга бериладиган ҳуқуқлар тўғрисида”ги 135-Конвенциясида назарда тутилган чекловларга риоя қилинган ҳолда амалга оширилади.

2.1.7.8. Касаба уюшма органларига сайланган ходимларни уларнинг сайлов ваколатлари тугагандан сўнг 2 йил давомида иш берувчининг ташаббуси билан ишдан бўшатилишига (корхона тугатилиши ёки ходим томонидан амалдаги қонунчиликка мувофиқ ишдан бўшатилишига асос бўлувчи хатти-ҳаракатлар бундан мустасно) йўл қўймаслик. (Ўзбекистон Республикасининг «Касаба уюшмалари тўғрисида»ги қонуни, 17-модда).

2.1.7.9. Касаба уюшмаларининг меҳнат муҳофазаси бўйича ваколатли вакиллари этиб сайланган ходимлар ва меҳнат низолари комиссияси аъзолари меҳнат жамоасининг вакиллик органи аъзоларига тенглаштирилади ва уларга мазкур келишувда белгиланган ҳуқуқ, кафолат ва имтиёзлар татбиқ этилади.

2.1.7.10. “ИЭС” АЖ тизимида фаолият юритаётган ва касаба уюшма ташкилоти тузилмаган ҳамда янги ташкил этилаётган хўжалик субъектларида касаба уюшма ташкилотини тузишда ўз ваколати доирасида касаба уюшмаси Республика Кенгашига амалий ёрдам кўрсатади.

2.1.7.11. Санатори-профилакториялар, тиббий муаассасалар, болалар оромгоҳлари, пансионатлар, дам олиш уйлари ва бошқа ижтимоий соҳа объектларини сотиш, фаолиятларини ўзгартириш ёки бошқаларга бериш масалаларини касаба уюшма ташкилоти сайланма органининг фикрини инобатга олган ҳолда ҳал қилиш тавсия этилади.

2.1.7.12. Ходимларнинг розилиги билан корхона бухгалтерияси орқали ихтиёрий касаба уюшма аъзолик бадалларини нақд пулсиз йиғиш системаси ташкил қилинишини ҳамда йиғилган аъзолик бадалларини касаба уюшма кўмитасининг тегишли ҳисоб рақамига ўтказилишини таъминлаш.

2.1.7.13. Корхона ҳисоб рақамида маблағ етарли бўлмаган ҳолларда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 2012 йил 15 мартда 2342-рақам билан рўйхатга олинган “Хўжалик юритувчи субъектларнинг банк ҳисоб варақаларидан пул маблағларини ҳисобдан чиқариш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома”га мувофиқ касаба уюшма аъзолик бадаллари ижро тўлов ҳужжатлари бўйича пропорция асосида ҳисобдан чиқариладиган маблағлар қаторига киритилади.

2.1.7.14. Касаба уюшмаларининг меҳнат қонунчилиги бузилишининг олдини олиш борасида тармоққа қарашли барча корхона ва ташкилотлар билан тизимли ҳамкорлигини таъминлаш.

2.1.7.15. Халқаро меҳнат ташкилотининг “Бирлашмалар эркинлиги ва касаба уюшмаларига бирлашиш ҳуқуқини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги 87-сонли Конвенциясига мувофиқ ташкилотларда касаба уюшмаларининг эркин фаолият кўрсатиши учун шароитлар яратишга кўмаклашиш.

2.1.7.16. Касаба уюшма кўмиталари раислари ва ходимларининг иш ҳақлари учун касаба уюшма бюджетидан сарфланадиган маблағлар етишмаганда уларнинг иш ҳақлари учун тўланадиган маблағларнинг етишмаётган қисмини корхона ҳисобидан қоплаш учун мақсадли маблағ ажратиш.

2.1.7.17. Долзарб ижтимоий иқтисодий масалаларни муҳокама қилиш учун касаба уюшма фаоллари ва иш берувчиларнинг вакиллари билан жамоатчилик эшитувларини ташкил этиб бориш.

2.1.7.18. 11 ноябрь “Касаба уюшмалари куни” байрами муносабати билан корхона ва ташкилотларда спорт ва маданий тадбирлар ташкил этиш.

2.2. Касаба уюшма Республика Кенгашининг мажбуриятлари.

2.2.1. Ишлаб чиқариш вазифаларини бажариш, ижтимоий-иқтисодий масалаларни ҳал қилиш, соғлом ва хавфсиз меҳнат шароитларини яратишга

меҳнат жамоаларини сафарбар қилишда ўз ваколатлари доирасида хўжалик органлари билан ҳамкорликда иш олиб бориш ва уларга кўмаклашиш.

2.2.2. Ягона ижтимоий тўловлар ҳисобидан ажратилган маблағларни сарфланишини назорат қилиш:

- соҳа ходимлари, уларнинг оила аъзолари ва фарзандлари учун санаториялар ва болалар оромгоҳлари йўлланмалари учун белгиланган тартибда ажратилган маблағларни;

2.2.3. «Ходимлар ва уларнинг оила аъзоларини (ота-она, турмуш ўртоғи ва фарзандлари) соғломлаштириш ва дам олиш учун йўлланмалар Иш берувчи тизимидаги бошланғич касаба уюшма кўмиталари томонидан бериладиган бюртмалар асосида улар томонидан тўланадиган ижтимоий солиқ тўловлардан ва касаба уюшмалари аъзолик бадалларидан тушган маблағлар миқдорига мувофиқ равишда ажратилади».

2.2.4. Корхона ва ташкилотлар касаба уюшма кўмиталарига касаба уюшма бюджети маблағларидан оқилона (рационал) фойдаланишда амалий ва услубий ёрдам кўрсатади.

2.2.5. Касаба уюшма бюджетининг корхоналар касаба уюшма кўмиталари томонидан белгиланган мақсадлар бўйича бажарилишини таъминлайди ва назорат қилади.

2.2.6. Меҳнатга ҳақ тўлаш, иш вақти ва дам олиш вақтлари бўйича акциядорлик компания миқёсида меъёрий ҳужжатларни ишлаб чиқишда иштирок этади.

2.2.7. Янги объектларни эксперт комиссиялари томонидан қабул қилиш, шунингдек, бахтсиз ходисаларни текшириш ишларида иштирок этиш учун ўз вакилларини жўнатади.

2.2.8. Меҳнат муҳофазаси, хавфсизлик техникаси ва саноат санотарияси бўйича қондалар ва бошқа меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқишда иштирок этади.

2.2.9. Иш берувчи томонидан меҳнат қонунчилиги ва меҳнат ҳуқуқига оид бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга риоя қилинишини, шунингдек мазкур келишувдаги мажбуриятларнинг бажарилишини назорат қилиш.

2.2.10. Ижтимоий-меҳнат қафолатлари ва меҳнатга ҳақ тўлаш шартларини таъминлаш, иш вақти режими ва дам олиш вақти, меҳнатни муҳофаза қилиш ва ходимларни саломатлигини сақлаш масалалари бўйича иш берувчилар билан музокаралар олиб бориш ва ўз вақтида таклифлар киритиш.

2.2.11. Қуйидагиларда иштирок этиш:

- меҳнат муҳофазаси бўйича касаба уюшма фаолларининг ўқишлари, семинарлари ва кенгашларини ўтказишда;

- меҳнат муҳофазаси ҳолати бўйича корхона томонидан ўтказиладиган комплекс текширувларда;

- ходимларнинг меҳнат муҳофазаси бўйича билимларини текширувчи комиссия ишида.

2.2.12. Корхоналарда хавфсиз ва соғлом меҳнат шароитларига риоя қилиниши юзасидан жамоатчилик назоратини амалга ошириш, меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик техникаси ишларини яхшилашга қаратилган таклифлар тайёрлаш.

2.2.13. Корхоналар касаба уюшма кўмиталарига меҳнат муҳофазаси бўйича жамоатчилик назоратини амалга оширишда, меҳнат муҳофазаси комиссиялари аъзолари ва жамоатчи вакилларни ўқитишда амалий ва услубий ёрдам кўрсатиш.

2.2.14. Иш ҳақидан қарздорлик юзага келганда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши раёсатининг қарори билан тасдиқланган “Иш ҳақининг ўз вақтида тўланиши устидан жамоатчилик назоратини амалга ошириш бўйича касаба уюшма органларининг ҳаракат тартиби”да кўзда тутилган чора-тадбирларнинг амалга оширилишини таъминлаш.

2.2.15. Ўрта махсус ва касб-ҳунар таълими муассасаларини тамомлаб биринчи бор ишга қираётган ёшларни ишга қабул қилишда дастлабки синов белгиланмаслиги ва уларни ишдан бўшатишда маҳаллий меҳнат органини хабардор қилиниши шартлиги устидан жамоатчилик назоратини олиб бориш.

2.2.16. Мулкдор ёки унинг манфаатини ифодаловчи орган олдида меҳнат қонунчилигини бузаётган ва мазкур келишувдаги мажбуриятларни бажармаётган иш берувчилар билан тузилган контрактни бекор қилиш тўғрисида таклиф киритиш.

2.2.17. Корхоналарда меҳнат ва технологик интизом мустаҳкамланишига, ички меҳнат тартибига риоя қилинишига ва меҳнат унумдорлигини оширишга кўмаклашиш.

2.2.18. Ходимларни корхона мулкани сақлаш, моддий бойликлар ва ишлаб ресурсларини тежаш тушунчаларини шакллантириш ишларини амалга ошириш.

2.2.19. Спортнинг ўйин турлари бўйича тармоқ миқёсида мусобақалар, спартакиадалар ташкил қилиш ва ўтказиш, тармоқ терма жамоаларининг республика мусобақаларида ва биринчилигида иштирок этишини таъминлаш.

2.2.20. Меҳнатқашларнинг ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш, меҳнат қонунчилиги, меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик техникаси масалалари бўйича касаба уюшма фаолларининг малакасини ошириш, ўқув семинарлари ва курслари ташкил қилиш, ўтказиш.

2.2.21. Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг VIII Қурултойи қарорларидан келиб чиққан ҳолда иш берувчилар биргаликда қуйидагиларни амалга ошириш:

- бир ҳил кийиматдаги меҳнат учун тенг ҳақ тўлаш принципини амалга оширишга ҳар томонлама кўмаклашиш;

- ижтимоий йўналтирилган Дастурларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишга кўмаклашиш;

- иш берувчилар томонидан иш ҳақининг қафолатланган энг кам миқдорига оғишмай риоя қилиниши устидан жамоат назоратини ўрнатиш;

- касаначилар, вақтинчалик мавсумий ходимлар, шунингдек ходимларнинг бошқа ижтимоий ночор тоифалари манфаатларини ҳимоя қилиш;

- корхона банкротга учраши ёки қайта ташкил этилиши натижасида бўшаб қолган ходимларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш.

III. Бўлим. Тарафларнинг биргаликдаги мажбуриятлари.

3.1. Ўзбекистон Республикаси Президенти ташаббуси билан ҳар йили қабул қилинадиган ижтимоий йўналишдаги Давлат дастурларини амалга ошириш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва уларнинг ижросини таъминлаш.

3.2. Ижтимоий меҳнат муносабатларини жамоа-шартномавий тартибга солиш ва меҳнат соҳасидаги ўзаро муносабатларни ижтимоий шерикчилик тамойили асосида ривожлантириш, ўзаро манфаатларни ва тенг ҳуқуқлилиқни ҳурмат қилиш, меҳнат қонунчилиги ва меҳнат ҳуқуқига оид бошқа меъёрий ҳужжатларга риоя қилиш.

3.3. Ходимлар ва ишламаётган пенсионерлар учун меҳнат қонунчилиги ва меҳнат ҳуқуқига оид бошқа меъёрий ҳужжатларда ҳамда мазкур келишувда белгиланган ижтимоий имтиёзлар ва кафолатларнинг бажарилишини таъминлаш.

3.4. Маънавий-маърифий ва маданий-оқартув ишларини ривожлантириш, турли тадбирлар ишлаб чиқиш, молиялаштириш ва уларни амалга ошириш, ҳамкорликда маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш масалаларини мувофиқлаштириб бориш.

3.5. Болалар оромгоҳларининг ёзги мавсумга ўз вақтида тайёрланишини ва ёзги соғломлаштириш мавсумини талаб даражасида ўтказилишини таъминлаш. Болалар оромгоҳлари йўлланмалари тўлиқ қийматини қоплаш учун қуйидаги миқдорларда маблағ ажратилишини кўзда тутиш:

- ижтимоий солиқ тушумларидан тўловлар маблағлари ҳисобидан ижтимоий суғурта сметаси баҳосининг – 22,5% миқдорида;
- касаба уюшма маблағлари ҳисобидан – ижтимоий суғурта сметаси баҳосининг 25% миқдорида;
- ота-оналар бадаллари ҳисобидан – ижтимоий суғурта сметаси баҳосининг 27,5% миқдорида;
- қолган қисми хўжалик органлари маблағлари ҳисобидан.

Бунда кам таъминланган ва кўп болали оилалар, боқувчисини йўқотган оилалар фарзандларини ҳамда ногирон болаларни бепул йўлланмалар билан таъминлаш.

3.6. Қуйидаги йўналишлар бўйича ҳамкорликда чоралар кўриш:

- ходимлар ва уларни оилаларининг турмуш даражасини ошириш;
- хавфсиз ва соғлом меҳнат шароитларини яратиш;
- меҳнатни ташкил қилиш ва унга ҳақ тўлаш тизимини такомиллаштириш.

3.7. Корхоналар, бўлинмалар ва касаба уюшма ташкилотлари раҳбарларини ижтимоий шерикчилик, меҳнатни муҳофаза қилиш ва меҳнат муносабатларини тартибга солиш масалалари бўйича ўқишларини ташкил қилиш.

3.8. Кол-марказлар, ишонч телефонлари ва виртуал қабулхоналар тармоғини кенгайтириш орқали ижтимоий-меҳнат масалалари юзасидан аҳоли билан қайта алоқа механизмининг янада такомиллаштириш.

3.9. Корхоналар билан ҳамкорликда Халқаро меҳнат ташкилотининг асос солувчи конвенцияларига риоя этилишига доир чоралар тизимини ҳар йили таҳлил қилиш.

3.10. Ягона музокаралар жараёнини тадбиқ этиш мақсадида қуйидагиларни тавсия этиш:

- тармоқ (тариф) келишувини – тегишли йилнинг январь ойидан, корхона ва ташкилотларда жамоа шартномаларини эса – март ойидан кечиктирмай тузишни;

- тармоқ (тариф) келишуви ва жамоа шартномаларини бажариш якунларини касаба уюшмалари ва иш берувчилар ташкилотларининг қўшма мажлисларида, шунингдек, меҳнат жамоалари умумий йигилиш (конференция)ларда тегишли йилнинг 1 апрелидан кечиктирмасдан кўриб чиқилишини.

3.11. Аёллар меҳнатини тартибга солиш. Аёллар ва оилавий вазифаларни бажариш билан машғул шахсларга бериладиган қўшимча имтиёз ва кафолатлар.

3.11.1. Тарафлар меҳнат муносабатлари соҳасида камситмаслик, ҳуқуқ ва имкониятлар тенглиги, тенг аҳамиятли меҳнат учун тенг ҳақ тўлаш принципларига қатъий риоя этишни ўз зиммаларига оладилар.

3.11.2. Тарафлар аёлларнинг меҳнат ҳуқуқлари ва ижтимоий кафолатларини таъминлаш борасида Халқаро меҳнат ташкилотининг қуйидаги Конвенцияларига оғишмай риоя этадилар:

“Зўраки ёки мажбурий меҳнат тўғрисида”ги 29-сонли Конвенция;

“Тенг аҳамиятли меҳнат учун эркаклар ва хотин-қизларга тенг ҳақ тўлаш тўғрисида”ги 100-сонли Конвенция;

“Оналикни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги 103-сонли Конвенция;

“Мажбурий меҳнатни тугатиш тўғрисида”ги 105-сонли Конвенция;

“Меҳнат ва иш турлари соҳасида камситишлар тўғрисида”ги 111-сонли Конвенция.

3.11.3. Аёллар меҳнатини тартибга солиш, аёллар ва оилавий вазифаларни бажариш билан машғул шахсларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини химоялаш борасида корхоналарда жамоа шартномалари орқали Меҳнат кодексига кўзда тутилган қуйидаги кафолатларга риоя этилишини ҳамда имтиёзлар берилишини таъминлаш:

а) ҳомиладор аёллар учун (78, 84, 143, 224, 228, 229, 231, 233-моддалар);

б) икки ёшга тўлмаган фарзанди бор аёллар учун (143, 227, 234, 236-моддалар);

в) уч ёшгача фарзанди бор аёллар учун (78, 84, 150, 224, 228, 228*, 234, 237-моддалар);

г) ўн икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ фарзанди ёки ўн олти ёшга тўлмаган ногирон фарзанди бор аёллар учун (150, 232-моддалар);

д) ўн олти ёшга тўлмаган ногирон болани тарбиялаётган ота-онанинг бири (васий, ҳомий) учун (230-модда);

е) ўн тўрт ёшга тўлмаган фарзанди ёки ўн олти ёшга тўлмаган ногирон фарзанди бор аёллар учун (68, 144, 228, 229-моддалар);

ж) болаларни онасиз тарбиялаётган шахслар учун (235, 238-моддалар).

3.11.4. Аёлларни хоҳишига кўра туғишгача ва туғишдан кейинги таътиллار тугагандан сўнг, уларга икки ёшгача фарзанд тарбияси учун таътил бериш ва шу давр учун қонунчиликда белгиланган тартибда нафақа тўлаш. Фарзанд тарбияси билан боғлиқ таътилда бўлган аёлларга уларнинг хоҳишига кўра тўлиқсиз иш вақти белгиланиши мумкин, бунда уларнинг нафақа олиш ҳуқуқи сақланиб қолинади.

3.11.5. Ҳомиладор аёлларнинг декрет таътиллари (туғишгача ва туғишдан кейин) учун корхоналар ҳисобидан ҳақ тўлаш. **(Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 27 декабрдаги ПҚ-2699 сонли қарори асосида).**

3.11.6. Бола тарбияси муносабати билан таътилга чиқаётган аёлларга Республикада белгиланган энг кам иш ҳақининг 1,2 баробари миқдорида бир йўла моддий ёрдам бериш.

3.11.7. Хотин-қизлар ва эракалар учун тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятларни таъминлаш мажбуриятларини ташкилотларнинг ва улар таркибий бўлинмаларининг ваколатли шахси зиммасига юклаш;

3.11.8. ишга қабул қилишда ва хизмат бўйича кўтаришда хотин-қизлар ва эракалар учун тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятларни яратиш;

3.11.9. хотин-қизлар ва эракалар меҳнатига ҳақ тўлашда нотенгликни бартараф этиш

3.12. Ёшлар учун қўшимча имтиёзлар ва кафолатлар.

3.12.1. Корхоналар фаолияти ва ривожланишида ёш мутахассисларнинг самарали иштирокини таъминлаш, шунингдек ёшларни ижтимоий ҳимоялаш масалаларини ҳал қилиш борасида қуйидагиларни амалга ошириш:

- бошқарув салоҳиятига эга бўлган иқтидорли ёш ходимларни таркибий бўлинмалар раҳбарлари ва сайланма касаба уюшма органлари раҳбарлари лавозимлари захираларига қабул қилиш амалиёти кенгайтирилишига кўмаклашиш;

- ёшлар билан ишлаш бўйича комиссиялар тузиш ва уларнинг фаолиятларини мувофиқлаштириб бориш;

- ёш мутахассислар ва ёш усталар кенгашини ташкил қилиш;

- “Устоз – шогирд” тизимини кенг жорий этиш ва таълим мусасасаларини битириб, янги ишга қабул қилинган ёшларни малакали ва тажрибали мутахассисларга бириктириб қўйиш ҳамда қўнимлигини таъминлаш;

- ёш ходимлар, мутахассислар ва бошқалар ўртасида касб маҳорати бўйича танловлар ўтказиш;

- ёш оилалар аъзолари бўлган ходимларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш;

- келишилган шартномалар асосида ўқув ишлари бўйича талабаларнинг малакавий амалиётларини ўтказишга шароит яратиш;

- талабаларнинг амалиёт дастурини бажаришда етакчи мутахассислар орасидан амалиёт раҳбарларини ажратиш ва зарурий шароитлар яратиш;

3.12.2. Корхоналарда жамоа шартномалари орқали ёшлар учун Меҳнат кодексида кўзда тутилган қуйидаги кафолатларга риоя этилишини ҳамда имтиёзлар берилишини таъминлаш:

а) ўн саккиз ёшга тўлмаган ходимлар учун (135, 143-144, 202-203, 214, 239-246-моддалар);

б) ишни таълим билан бирга кўшиб олиб бораётган ходимлар учун (103, 143-144, 249-257-моддалар);

в) таълим муассасасини битирган ходимлар учун (68, 84, 103, 247-моддалар).

3.12.3. Қонун ҳужжатларига мувофиқ ва мазкур келишув мақсадларида:

а) 30 ёшдан ошмаган ходимлар (30 ёшлилар ҳам) **ёшлар** деб ҳисобланадилар;

б) олий ва ўрта махсус маълумотга эга бўлган ва олган мутахассислиги бўйича илк бор корхонага ишга кириб ишлаётган ходимлар таълим муассасасини тугатгандан кейин 3 йил давомида **ёш мутахассислар** деб ҳисобланадилар;

в) расмийлаштирилган никоҳда илк бор турган ва ҳар бири 30 ёшдан ошмаган эр-хотинлар **ёш оналар** деб ҳисобланадилар.

3.12.4. Тизимдаги корхоналар фаолиятида ёш мутахассислар иштироки самарасини янада ошириш ҳамда ёшларни ижтимоий ҳимоя масаласи ечимини топиш мақсадида тарафлар қуйидагиларга келишиб олдилар:

- Халқаро Меҳнат Ташкилотининг “Ишга қабул қилиш учун энг кичик ёш тўғрисида”ги 138-сонли ва “Болалар меҳнатининг оғир шакллари тақиқлаш ва йўқ қилишга доир шошилиш чоралар тўғрисида”ги 182-сонли Конвенцияларга биноан ишга қабул қилиш учун энг кичик ёшга риоя этиш ҳамда болалар меҳнатининг оғир шакллари тақиқлаш юзасидан аниқ мақсадга йўналтирилган ишлар олиб бориш;

- ёшлар билан ишлаш бўйича комплекс дастур ва уни амалга ошириш тадбирларини ишлаб чиқиш;

- ёш ходимлар, мутахассислар ва бошқалар ўртасида касб маҳорати бўйича танловлар ўтказиш;

3.12.5. “ИЭС” АЖ ва қуйи орган иш берувчилари олий ва ўрта махсус касб-ҳунар таълими муассасалари битирувчиларининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш борасида тизимли ишларни амалга ошириш.

3.13 Иш берувчи мажбуриятлари.

3.13.1. Ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларга меҳнатни муҳофаза қилиш, иш вақти, таътиллار ва бошқа меҳнат шартлари соҳасида кўшимча имтиёзлар беради.

3.13.2. Касб-ҳунар таълими муассасаларида ёш мутахассисларни тайёрлаш, уларни корхона фаолиятига жалб этиш борасида аниқ мақсадга йўналтирилган иш олиб боради.

3.13.3. Таълим муассасаларида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиб, ўқув режасини бажараётган ходимларга Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексида белгиланган имтиёзларга кўшимча тарзда, ишни таълим билан кўшиб олиб бориш учун зарур бўлган кундалик иш вақтининг бошланиши ва тамом бўлиши ходимга мақбул вақти ўрнатилиши кафолатланади.

3.13.4. Ёшларни миллий истиклол ғояси руҳида тарбиялаш, уларни турли ёт диний-экстремистик оқимлар таъсирига тушиб қолишларидан, зарарли одатларга берилиб кетишларидан муҳофаза қилиш мақсадида давлат ва ҳуқуқ тартибот органлари, республикада фаолият кўрсатаётган жамоат ташкилотлари ҳамда жамғармалари билан ҳамкорликда ахлоқий-тарбиявий мавзуларда давра суҳбатлари, учрашувлар ташкил қилинади.

3.13.5. Кам таъминланган, етим, ногирон, ёшларга яшаш шaroитларини яхшилаш, дам олиши, жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланишлари ҳамда маънавий-маърифий ишларни ташкил қилиш, уларни ижтимоий-иқтисодий муҳофаза қилиш борасида Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳамда унинг ҳудудлардаги бошқармалари, Ёшлар иттифоқи, Хотин-қизлар кўмитаси, Маҳалла фуқаролар йиғинлари ва бошқа нодавлат нотижорат ташкилотлар билан ижтимоий шериклик асосида ҳамкорлик қилинади.

3.13.6. Талаб даражасида санитар-маиший шaroитлар яратиб берилди. ювиниш, овқатланиш хоналари, ўқув зали, маънавият ва маърифат хонаси, кутубхоналар жиҳозланиб, маданий дам олиш учун телевизор ҳамда спорт тадбирларини ўтказиш учун спорт анжомлари хўжалик ҳисобидан харид қилинади.

3.13.7. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 84-моддасига асосан ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларининг ҳамда олий ўқув юр்தларининг тегишли таълим муассасини тамомлаган кундан эътиборан уч йил ичида биринчи бор ишга кираётган битирувчилари ишга қабул қилинганда дастлабки синов белгиланмаслиги таъминланади.

3.13.8. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 247¹-моддасига асосан “Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларининг, шунингдек, давлат грантлари бўйича таълим муассасини тамомлаган кундан эътиборан уч йил ичида биринчи бор ишга кирган битирувчилари билан меҳнат шартномаси у тузилган кундан эътиборан уч йиллик муддат ўтгунга қадар иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилинганда иш берувчи бу ҳақида маҳаллий меҳнат органини хабардор қилиш шарт”лигини инобатга олади.

3.13.9. Узоқ муддат фойдаланиладиган товарлар харид қилиш, уй-жой сотиб олиш ва уй-жой қурилиши, шунингдек сафарбарлик чақирuvi захирасида хизмат ўташга ҳақ тўлаш учун ёш ходимларга фоизсиз судалар корхонанинг молиявий имкониятларидан келиб чиқиб, Низом билан белгиланган тартибда берилди.

3.14. Касаба уюшма кўмитаси мажбуриятлари.

3.14.1. Ёш йигит-қизларни касаба уюшмаси фаолиятига жалб этиш ишларини олиб боради.

3.14.2. Ўқувчи ва талабаларнинг ишлаб чиқариш амалиётига раҳбарлик қилишга юқори малакали ишчилар, раҳбарлар, мутахассисларни жалб қилишга кўмаклашади.

3.14.3. Ишга қабул қилинган касб-ҳунар таълими муассасалари битирувчилари билан меҳнат шартномалари тузилишини, уларни жамоа шартномалари билан таништирилишини таъминлайди.

3.14.4. Янги ишга қабул қилинган ёшларнинг иш жойларида кўнимлилигини таъминлаш бўйича ишлар олиб боради.

3.14.5. Ижтимоий йўналтирилган давлат дастурларини амалга ошириш ишларида фаол иштирок этиш, кам таъминланган болали аёлларни, ишлаётган оналарни ижтимоий муҳофаза қилиш ва қўллаб қувватлашнинг қонун ҳужжатларида кўзда тутилган чоралари амалга оширилишини таъминлаш.

3.14.6. Маҳаллалардаги ёлғиз кексалар, пенсионерлар, ногиронлар, кам таъминланган ва кўп болали оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш учун ҳар йили “Наврўз” ва “Мустақиллик” байрамлари арафасида жойларда ўтказиладиган мақсадли умумхалқ хайрия хашарларида фаол иштирок этиш.

3.14.7. Кам таъминланган ва кўп болали оилалар аъзолари, Чернобил АЭСдаги фалокатни бартараф этиш иштирокчилари, байналминалчи жангчилар, ишлаётган меҳнат фахрийлари ва ногиронларни ҳамда Ўзбекистон Республикаси олдида хизматлари бор шахсларнинг маълум миқдорини ҳар йили касаба уюшмалари санаторияларида корхона ҳисобидан бепул соғломлаштирилишини жамоа шартномаларида кўзда тутиш.

3.14.8. Корхоналарда жамоа шартномаларининг тегишли йилни март ойдан кечиктирмай тузилишини таъминлаш.

3.14.9. Корхоналар жамоа шартномаларининг касаба уюшма Марказий кенгаши раёсатининг қарори билан тасдиқланган “Жамоа шартномаларининг тармоқ макети”га мувофиқлигини таъминлаш.

3.14.10. Долзарб ижтимоий-иқтисодий муаммоларни муҳокама қилиш учун тармоқ касаба уюшма фаоллари ва иш берувчилар вакиллари билан давра суҳбатларини ташкил этиш.

3.14.11. Корхоналарга касаба уюшма аъзоси бўлмаган янги ходимларни ишга қабул қилишда уларга касаба уюшмасига аъзо бўлишликни таклиф этиш ва аъзолик афзалликларини асослаш.

3.14.12. Касаба уюшмалари ва иш берувчилар бирлашмаларининг қонуний ҳуқуқларига риоя этиш, уларнинг қонун ҳужжатларида белгилаб қўйилган тартибда тузилишига ва фаолият юритишига тўсқинлик қилинишига йўл қўймаслик.

IV. Бўлим. Маданий-маърифий, жисмоний тарбия, соғломлаштириш ва спорт ишлари.

4.1. Иш берувчи:

4.1.1. Касаба уюшмаси қўмитасига ўз балансида турган ёки ижарага олган ижтимоий ва бошқа объектларни, шунингдек дам олишни ташкил этиш, меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзолари билан маданий-маърифий, жисмоний тарбия ва соғломлаштириш ишларини олиб бориш учун зарур бўлган дам олиш масканларини, болалар-ўсмирлар оромгоҳлари ва бошқа соғломлаштириш оромгоҳларини бепул фойдаланиш учун беради.

4.1.2. Ҳар ойда меҳнатга ҳақ тўлаш жамғармасининг 1%ни маданий-маърифий, жисмоний тарбия тадбирлари, республика ҳудудидаги тарихий

кадамжоларга саёхатлар ташкил этиш, концертлар, театрларга чипталар ва истирохат боғларига таклифномалар харид қилиш, моддий ёрдам кўрсатиш, рағбатлантириш, касаба уюшмаси кўмитасининг штатдаги ходимларига кўшимча ҳақ тўлаш ва бошқа мақсадлар учун **Касаба уюшмаси кўмитаси** ҳисоб рақамига ўтказиш мажбуриятини олади (*Ўзбекистон республикаси "Касаба уюшмалари тўғрисида" ги Қонунининг 18-моддаси*).

4.1.3. Касаба уюшма кўмитаси томонидан "ИЭС" АЖ тизим корхоналари ходимлари ва уларнинг оила аъзоларини дам олиш кунларида ички туризм, диққатга сазовор жойларига – маданий мерос объектлари, музей ва зиёратгоҳларга саёхатга чиқишларини ташкил этади.

Касаба уюшма кўмитаси ва Иш берувчи томонидан ички туризм бўйича саёхатлар ташкил этилганда ходимлар ва уларнинг оила аъзоларининг хавфсизлигини таъминлайди.

Шунингдек, ушбу саёхатлар Касаба уюшма кўмитаси ва Иш берувчи маблағлари ҳисобидан ташкил этилади.

4.1.4. "Соғлом турмуш тарзи ва оммавий спортни ривожлантириш мақсадида меҳнат жамоасида фаолият юритаётган бир нафар ходимга "Спорт тарғиботчиси" кўшимча вазифасини юклаш ва унинг базавий лавозим лавозим маошига 20 фоиз миқдориди устама белгиланишини йўлга қўйиш".

4.2. Маданий-маърифий ишларни яхшилаш учун тарафлар куйидагиларни ўз зиммасига оладилар.

4.2.1. "Маънавият ва маърифат" хонасини ташкил этиб, уни Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси ва Республика Маънавият ва маърифат маркази тавсиялари асосида жиҳозлаш, Ўзбекистон Республикаси Президенти асарлари, Мустақиллик йилларида чоп этилган замонавий адабиётлар ҳамда плакатлар, стенд ва техник воситалар билан таъминлайди.

4.2.2. Давлат дастурларини бажариш доирасида таникли фан, адабиёт ва санъат арбоблари, адабиётшунослар, ишлаб чиқариш илгорларини жалб этган ҳолда меҳнаткашлар ва ёшлар ўртасида, турли мавзуларда мазмунли ва кизиқарли учрашувлар ташкил этади.

4.2.3. Корхона балансидаги кутубхона ва ахборот-ресурс марказлари, маданият уйлари ва саройлари фаолиятини корхона ҳисобидан янада ривожлантириш, уларни сақлаб туриш, моддий техника базасини мустаҳкамлаш, жорий ва капитал таъмирлаш ишларини ўтказиш, жиҳозларини янгилаш, уларда ишловчи ходимлар ойлик маошларини молиялаштиради. Кутубхона ва ахборот-ресурс марказларини янги адабиётлар билан тўлдириш, жамоат ташкилотлари ва жамғармаларни жалб этган ҳолда, миллий гоё ва маънавий-маърифий дунёқарашни ўстириш борасида тадбирлар ўтказилади.

4.2.4. Ходимлар ва уларнинг оила аъзолари ўртасида бадий хаваскорликнинг янада ривожланишига ҳар тарафлама ёрдам кўрсатиш, уларнинг бўш вақтларини сермазмун ўтказиш, республиканинг тарихий шаҳарларига ва ўз ҳудудларидаги диққатга сазовор жойларга саёхатлар уюштиради.

4.2.5. Умумхалқ ва касб байрамларини нишонлаш кунларида касб маҳорати ва бадий хаваскорлик бўйича мусобақа, танлов ҳамда тадбирларни уюштиради.

4.2.6. Бугунги кунда амалга оширилаётган давлат сиёсатининг устувор йўналишлари, кенг кўламдаги ислохатларнинг мазмун моҳияти, қабул қилинган қонун ҳужжатлари ва давлат дастурларининг аҳамиятини меҳнаткашларга атрофлича тушунтириш мақсадида ҳар ойда 2 марта “Марифат соатлари”ни ўтказиб бориш.

4.3. Ўзбекистон Республикасининг “Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида”ги Қонунига биноан ходимлар ва уларнинг оила аъзолари ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғибот қилиш мақсадида тарафлар қуйидагиларни ўз зиммасига оладилар:

4.3.1. Жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланиш учун етарли моддий бошқа шароитлар яратиб бериш ҳамда меҳнат жамоасида ходимлар гимнастикасини жорий этади.

4.3.2. Жамоат ташкилотлари ва жамғармаларни жалб этган ҳолда, ходимлар ва уларнинг оила аъзоларини оммавий спортга, турли спорт секциялари, тўғаракларига жалб этиш ҳамда улар ўртасида спартакиадалар ва спорт турлари бўйича мусобақалар уюштиради.

4.3.3. Корхона балансида бўлган спорт иншоотлари, стадионлар ва майдончаларнинг фаолиятини корхона маблағлари ҳисобидан янада ривожлантириш, моддий техника базасини мустаҳкамлаш, жорий ва капитал таъмирлаш, спорт инвентарлари ва жиҳозларни янгилайди.

4.3.4. Спорт федерациялари билан алоқаларни мустаҳкамлайди.

V. Бўлим. Мулкни хусусийлаштириш ва давлат тасарруфидан чиқариш соҳасида.

5.1. “ИЭС” АЖ ва касаба уюшма Республика Кенгаши меҳнат жамоалари аъзоларининг ҳуқуқ ва манфаатлари максимал даражада таъминланишини инобатга олган ҳолда Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунлари ва меъёрий ҳужжатларига мувофиқ тармоқ корхоналарини хусусийлаштириш ва давлат тасарруфидан чиқариш дастурини амалга оширади.

5.2. Акциядорлик жамиятларида овоз берувчи акциялар сони 1%дан кам бўлмаган улушга эга бўлган меҳнат жамоасининг таклифига кўра кузатув кенгаши аъзолигига сайланадиган номзодлар таркибига асосий ишдан озод қилинган касаба уюшма кўмитасининг раислари киритилади.

5.3. Меҳнат жамоасига тегишли бўлган акциялар меҳнат жамоаси умумий йиғилиши томонидан тасдиқланган Низомга асосан тақсимланади.

5.4. Хусусийлаштирилаётган корхона меҳнат жамоаси аъзоларига бериладиган имтиёзлар Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисидаги қонун асосида амалга оширилади.

Акциялар учун ҳақ тўлаш тартибини давлат мулкни тасарруф этишга ваколат берилган орган белгилайди.

VI. Бўлим. Келишувнинг бажарилишини ташкил қилиш ва назорат қилиш тартиби.

6.1. “ИЭС” АЖ бошқаруви ва касаба уюшма Республика Кенгаши Ижроия кўмитаси:

6.1.1. Мазкур келишув ва жамоа шартномаларининг бажарилишини мунтазам равишда назорат қилиб бориш ҳамда юзага келган ижтимоий-иқтисодий муаммоларнинг тезкор ҳал қилинишига эришиш мақсадида корхоналарда доимий фаолият кўрсатувчи икки томонлама меҳнат консултациялари комиссияларининг ташкил қилинишини таъминлайдилар.

6.1.2. Заруриятга қараб, лекин камида йилда бир марта келишувнинг бажарилишини “ИЭС” АЖ бошқаруви ва касаба уюшма Республика Кенгаши Ижроия кўмитаси мажлисларида муҳокама қилиб боришади, ушбу масала бўйича тармоқ тизимидаги корхона ва ташкилотлар раҳбарларининг ҳисоботларини эшитадилар.

6.1.3. Келишувда кўзда тутилган тадбирларнинг ўз вақтида бажарилишини назорат қилишади, камчиликлар ва тадбирларни бажармаслик фактлари аниқланганда томонларни хабардор қилади ва камчиликларни бартараф қилиш бўйича тегишли чоралар кўрилишини талаб қиладилар.

6.1.4. Зарурат тутилганда ва фақат ўзаро келишилгандан кейингина ушбу келишувга томонлар олдин қабул қилган мажбуриятларнинг бажарилишига тўсқинлик қилмайдиган қўшимчалар ва ўзгартиришлар киритадилар.

6.2. Келишувни бажаришда томонлар ўртасида юзага келувчи баҳсли масалалар келишув комиссияси томонидан ҳал қилинади.

6.3. Келишувда кўзда тутилган мажбуриятларни бажармаган ёки тўлиқ бажармаган масъул мансабдор шахсларга нисбатан амалдаги қонунчиликда белгиланган тартибда чора кўрилади.

6.4. Томонлар таркибий тузилишида ўзгаришлар ёки қайта тузилишлар юз берган ҳолда тегишли органлар уларнинг ҳуқуқий ворисларини аниқлайдилар ва ворислар ушбу келишувни бажаришга мажбурдирлар.

6.5. Келишувни тузган томонлар уни барча меҳнат жамоаларига ва касаба уюшма органларига етказишни таъминлайдилар.

6.6. Келишувни бажарилиши бўйича жавобгарлик бошқарув раиси ва касаба уюшма Республика Кенгаши раиси, уларнинг ўринбосарлари ҳамда келишувдаги муайян тадбирлар бажарилиши учун масъул бўлган мансабдор шахслар зиммасига юклатилади.

6.7. Мазкур Келишув томонлар имзолаган кундан бошлаб кучга киради ва янги келишув қабул қилингунга қадар амал қилади.

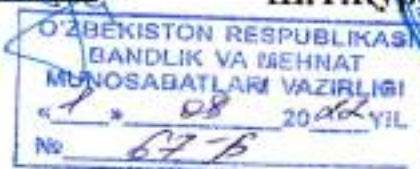
“Иссиқлик электр станциялари”
акциядорлик жамияти
бошқаруви раиси

Ф.М. Абдурахманов

Ўзбекистон энергетика, нефт-
газ ва геология ходимлари
касаба уюшма Республика
Кенгаши раиси

Ш.Т.Қурбонов

“Иссиклик электр станциялари” акциядорлик жамиятидан:

А.Т. Джураев		Бошқарув раисининг ўринбосари,
комиссия ҳамраиси
А.М. Арзиходжаев		Иқтисодиёт ва прогнозлаштириш бош
бошқармаси бошлиғи, комиссия аъзоси
Д.О. Хажиев		Меҳнатни ташкиллаштириш ва ҳақ
тўлаш бўлими бошлиғи, комиссия
аъзоси
М.М.Насиров		Юридик бўлими бошлиғи, комиссия
аъзоси
Ф.А. Тургунова		Ходимлар билан ишлаш бўлими
бошлиғи, комиссия аъзоси

Касаба уюшма Республика Кенгашидан:

Ғ.Ю.Хамидов		Республика кенгаши раисининг
ўринбосари, комиссия ҳамраиси
Р.П. Джураев		Республика кенгаши ижтимоий ҳимоя
бўлими мудир, комиссия аъзоси
Б.У.Абдуллаев		Республика Кенгаши бош меҳнат
ҳуқуқ инспектори
З.И.Ибрагимова		Республика кенгаши молия бўлими
мудир, комиссия аъзоси
С.С.Саидмахмудов		Республика кенгаши бош меҳнат
техник, комиссия аъзоси

